

DE OOLDE POOK

DEUR H.J. BERGVELD.

DE OOLDE POOK

verhaelen en riempies
in de Stellingwarver tael

deur
H. J. BERGVELD

bi'j mekeer brocht deur Henk Bloemhoff
et omslag is bedocht en maekt deur Siert Geertsma
uitgeven deur de Culturele Raod Oost-Stellingwarf
en de Stichting Stellingwarver Schrieversronte
drott deur „Boek- en offsetdrukkerij v.h. G. Taconis b.v.”
Wolvege

Eerste druk, 1000 ex., haast 1971

Twiede druk, 500 ex., meitied 1977

In de twiede druk bin een stokmenig verbeterings anbrocht

SSR-06

Niks uut dit boek mag naomaekt en/of eusenbaor maekt wodden deur druk, fotocopie, microfilm of op wat veur ere wieze dan ok, zonder daï' daor van te veuren schriftelik goedvienen veur kregen hebben van de arven Bergoeld.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from Bergoeld's heirs who now hold his publishing rights.

© 1971/1977, de arven Bergoeld.

Over dit boek

Een boek waar pattie meensken al lange op hoopt hebben, ligt veur jim. Een boek in de Stellingwarver tael !

Waoróm verschieit dit boek ?

- De verhaelen van Bergveld wódden, veural deur de ooldere meensken, ommeraek mooi vunnen. „Weten jow wel, wie d'r goed in 't Stellingwarfs schrieven kon? Bergveld, die schreef ja vroeger in de Nijje Oost-Stellingwarver !” heur ik nóg 'n oold vrouwgien tegen mi'j zeggen. Now, de jonge meensken kun now mit et wark van him in de kunde kommen, en de oolden kun nog es opni'j heur haten ophaelen. 'n Stokmennig verhaelen en riempies zullen ze nog niet eerder lezen hebben.
- Een ere, mar niet minder belangrieke reden veur et uutgeven van dit boek is, dat wi'j dochten dat d'r in oonze tael es was gebeuren mos, omdat et Stellingwarfs harre an 't verdwienen is. In dit boekien kan d'r een betien van beweerd blieden. En misschien . . . ja misschien bin d'r nao et lezen van dit boekien wel wat meer meensken van plan heur tael in ere te holen !

Niet alle wark van Bergveld is in dit boek bi'j mekeer brocht. Ik heb perbeerd uut zien wark et aorigste te haelen, en van alderhaande soorten riempies en verhaelen wát in dit boekien te brengen. De bakkiesman op 'e omslag lat ok al wat blieden. In vroeger tiden kwam de bakkiesman bi'j je an de deure mit zien negosie: klossies gaoren, veterbaand, ielestiekies, knopen, kaamferballen, theezi'jgies en al zo wat henne. Ie kun je dit boekien haost veurstellen as zoe'n bakkien. D'r zit van alles in, en veur iederiene is d'r wel wat bi'j : 'n lach, 'n traon, ernst en wille.

Ei now, wát a'j m ok zuken, stuur disse bakkiesman jim deure niet veurbij; waor a'j m ok wonen, van 'e Kuunder tot 'e Haule, kroep mit de bakkiesman op 'e kni'jen bi'j dit bakkien, en lees zien weer. Mi'j donkt, jim kun d'r een bult wille an hebben !

Over de schriever

Henderk Jehannes Bergveld wodde geboren in 1902 in Oold-Appelsche, as zeune van 'n boere-arbeider. Doe hi'j van de lege-re schoele in Langediecke of was, gong hi'j naor de Mulo in Oosterwoolde. Nao zien schoelejaoren kwam hi'j op 'e gemien-tesikterie.

In 1946 kwam hi'j as administrateur op et sanatorium Beatrix-oord in Appelsche. Jaoren laeter, in 1959, wodde hi'j schriever van 't bestuur van 't sanatorium, omdat zien gezondheid aachteruut gong. In 1966 is hi'j in Oosterwoolde overleden.

Hi'j har belangstelling veur 'n protte dingen, veural veur de netuur. Wat et schrieven angaot: hi'j schreef zien riempies, verhaelen en al zo meer allienig in et Stellingwarfs. Plannen waar hi'j nooit mit klaor kommen is, waren: kiender- (schoele-) boekies in 't Stellingwarfs en een Stellingwarver woordenliet. Mit dit laeste is hi'j al an de gang west, mar ze hebben him zien wark ontnemen doe hi'j in de oorlog, as man van et ver-zet in Oost-Stellingwarf, arresteerd wodde.

In of over et Stellingwarfs schreef hi'j in: De Nije Oost-Stellingwarver, in et blad van de Appelschester sportverieniging AVVLO („Knieperties“), in et blad van de Hervormde Karke van datzelve plak, in „Driemaandelijkse Bladen“, en zo wat henne. Veur de Hervormde Karke van Berkoop vertaelde hi'j 'n peer keer 'n preek.

Een boek van him dat eerder uitgeven is, hiet: „De Stelling-wervers en hun dialect“ (uitgeven deur Van Gorcum, Assen).

Nij Berkoop, haast 1970

H. Bl.

Veurjaor

Al vrust et naachs zo now en dan nog,
Al is de wiend ok nog wat schraol,
Tocht kuj' et veurjaor al weer marken
En 't krigt weer leven, allemaol !
De neutebloom zit stiefvol katties,
De zoegepap komt al in 't blad.
De vleur, de burk en de sepiepen
Ver-eren allegeer' al wat.
De katte wodt weer slim uuthuzig
En hooft je naachs haost uut de slaop.
De kalver bin weer in de goren,
D'r bin al laomer bij et schaop.
De protters togen al mit roegte
En vliegen al mar an en van.
De eksters bouwen 't oolde must op
En sjouwen liem en prikken an.
De kiewiet ropt : „Ik bin d'r wéér, heur !”
En dukelt al weer over 't laand.
En stieve Jan, die oolde knapperd,
Har oonze maegd laest bij de haand
Et veurjaor maekt weer alles aandere !
Et maekt je zuver overtuur !
't Is rond-om-toe weer n'j, jong leven !
Et wodt weer mooi in de netuur !

Wie zol dat toch wezen?

Pier was een oolde scheper
Van bij de tachtig jaor.
Zien vrouw was effen jonger,
Mar har ok al gries haor.

Ze stonnen mit heur beiden
En mit de hond „Kedoes”
Bezieden 't oolde stulpjen
In 't tunegien mit moes.
De katte zat te spinnen
En heurde d'r ok bi'j.
Et was een vredig groepjen,
't Leck krek een schilderij.
Dat docht grif ok een heerschop,
Die daor krek langes kwam.
En stiekem, uut de loop weg,
Dan ok een foto nam.
Doe hi'j 't petrettien klaar har,
Gong hi'j naor Pier zien huus.
Piers Gesien dee him eupen,
Want Pier was zéls niet thuus.
Hi'j zee : „Now moej' es kieken !
Hej' die wel eerder zien ?”
„Och heden ! 'k Heb gien brille !
Is 't slim, a'k jowes lien ?”
Dat kon en Gesien zee doe :
„'k Daenk, dat et zo wel gaot.
Wel he'k now van mien leven !
As Pier daor niet op staot !
Ja wisse ! Da's oons husien !
En dat is ónze poes !
Da's Pier ! Ik zie 't now duudlik !
En naost him staot Kedoes !
Mar dan dat oolde wiefien !
Kiek now dan toch es hier !
Ik bin toch ok niet vot west !
Mar wie staot daor bi'j Pier ?”

Balstiender as scheidung

Aj' over de es gaon, volkien, dan ziej' tussen de bouwkaampen van die kielgruppies en op 'e aenden van die gruppies vaeks een dikke balstien. Die balstiender geven de scheidung an tussen de akker van de iene en die van zien naostligger. 't Is mar een stien, mar ze liggen d'r al van ooldsher en iederiene wet : daor moe'k mij an holen. Zo veer en niet veerder.

Now wil zoks nog niet zeggen, dat 't altieten ok gebeurt. Zo is 't now ok weer niet. D'r bin altieten goenend, die de hanen niet thuis holen kunnen.

Zo hebben ze vroeger es een protte spul mit zokke stiender beleefd. Doe waren die versjouwd. Now is 't zo, daj' hiel wat rutheven kunnen, mar aj' de vrede beweren willen, dan moej' van 'n aander zienend ofblieven. En temeensen van dingen, die zo mar veur 't griepen liggen. Vroeger – en dat gebeurt nóg wel – laggen de melkemmers en de schepemmers zo mar in 't laand. Daor was ok niks bi'j, want iederiene wus wel, dat een vremde him d'r niet an bezundigen zol. Zo was 't mit die balstiender krek liek. Die laggen waor ze laggen en gien iene prakkezeerde d'r over, dat ze wel es verscheuven wodden konnen.

Kiek, en dát hebben ze vroeger in 't dorp es beleefd.

Jan Akkerman en Haarm Bouw hadden beide een bouwkaampe op 'e es ; ze waren naostliggers. Ze konnen 't aorig goed mit mekeer vienen totdat d'r tunteld wodde, dat ze ongenoegen hadden over 't laand.

Ja, op een morgen, dat Jan Akkerman op 'e sule van de waegen zat te schoften, kwam Klaos Lamers over de es en bleef effen praoten. Van 't iene kwam 't ere en ze kregen 't er over hoe groot heur akker was. „'t Is mar een smalle utgang”, zee Klaos. Dat gaf Jan Akkerman toe. „Och, wat”, zee ie, „die esakkers bin allegere van die sniffels. Disse is 22 tree over de bredte”. Klaos Lamers nam de akker es op ... „22 tree ? Now, dan is 't ok wel schone op”. Mit gong ie naor de wenakker en begon te treden : „Stief twintig tree en daor hooft 't mit op !”

Dat wol Jan niet an. Hîj kwam ok in de bienen en gong ok naor de wenakker. Mar ok Jan kwam niet op 22 tree. „Now nog mooier”, zee ie, „daor he’k ja nooit gien acht op sleugen!” D’r wodde nog effen over deur praot en ja, de akker was kleinder as ie west was . . . dus mos d’r wel iene an ’t knoesien west hebben.

Jan Akkerman praotte d’r tussen de middag over mit Albertien, zien vrouw en die was vot op ’t aende. Dat was ’t wark van Haarm Bouw, zee ze. Altieten mooie praoties en je dan zo beschieten. „Ik gao d’r drekt henne”, zee ze. „Kom, kom”, besusterde Jan. „Dat gaot zo mar niet. Wij weten ja van niks”. „Van niks weten?” zee Albertien, „die akker krimpt toch niet van ’t in de zunne liggen? D’r het iene de balstiender omme-ruuld en niet ien keer. Dat is ’t wark van jaoren! Ieder keer d’r een vore bi’j ploegen en dan wodt ’t zo mar een peer tree”. En Albertien gong naor de Bouws. Daor gong ’t er omme-ruuld om heer. Want now kwam Haarm ok uut de hoeke. „Ik bin bliede”, zee ie, „dat d’r now es praot wodt. Mar mien niet, dat ik wat neumen hebbe, dat mi’j niet toekomt. Zo vaeke as ik an ’t ploegen west bin — en altieten aachter Jan an — kreeg ik in de smiezen, dat d’r een vore van mien akker ofsmeden was. En die he’k vanzels weeromme neumen. En lat Jan now niet doen dat ie niet beter wet . . . dat ie zien vrouw op pad stuurt, zegt mi’j genog mar hîj het de stiender kaanteld en ik hebbe ze weer terechte legd. En zo is dat”. Dat kwam Albertien op ’t zeer . . . zol ’t er zo henne liggen? Ze gong op huus an en doe Jan heurde wat ze opdaon har, was ie deur alles henne. „Dat neem ik nooit”, zee ie, „dan de pelisie d’r mar bi’j”.

En daor gong ’t op an ok. Veldwaachter Mulder bemuude him d’r mit en die leut him uutstokken hoe ’t in mekeer zat. „Zo” zee ie, „de iene het wat neumen en de aander het et wéer pakt? En toch is de akker smalder wodden? Dan zit d’r toch wat schieve”. Now mos Klaos Lamers dan mar es veur ’t blok. Hoe bried die zien akker was. „Daor bin ’k wel gerust op”, zee Klaos. „Zó bried en zo is ’t altieten west. En dat za’k je bewiezen ok!” En dat dee ie. Mit mekeer gongen ze naor de es. De halve roe kwam d’r bi’j en verentig . . . Klaos har niks te veule. „En ik zegge, dat ik nooit wat van jow neumen hebbe”, foeterde Jan Akkerman. „Nooit en nog es nooit!”

Doe kwam de veldwaachter in 't geweer. „En ie hebben wél an de balstiender zeten te roppen?” vreug ie an Haarm. „Ikke wél”, zee Haarm, „omdat Jan mij d'r een vore ofsnee, heb ik iene weer pakt. En zo heb ik mienend holen”. „Ja, dan is d'r wat loos”, zee de veldwaachter, „waor as wij nog niet achter binnen”. Ze hebben nogal effen bekecht. Jan en Haarm. En doe gong de veldwaachter een lochien op. „As 't now es van de aandere kaante ofhaeld is”, zee ie, „hoe wodt et dan?” Ja, now wodde 't aanders. Daor lag de akker van Knielus Bult, mar die was ja zo niet? De veldwaachter gaf d'r gien aosem op. „Dat za'k wel es bekieken”, zee ie. En hij kwam d'r ok uut. Knielus Bult har 't om haans had. Die was zien akker te krap west en har d'r now en dan es een vore bij trokken. En Haarm har d'r iene bij neumen om zienend liek te holen. Allienig... van de verkeerde kaante.

Van die tied of, volkien, hadden de boeren in de meitied niet allienig een ploeg op 'e waegen, mar ok een halve roe. Et waren allegere laandmeters. De iene vertrouwde de aander niet meer (de iene schouwde de ere). Mar spul hebben ze d'r niet weer omme had en mittertied bleef de halve roe dan ok thuus.

Now liggen de uutgangen op 'e es recht uut recht an. De tippen en de hoekies en eggies bin vot... 't laand is verkaveld. Mar de balstiender liggen nog op 'e scheiding. En as ze praoten konnen, hadden ze nog hiel wat te vertellen.

Kot van beraod

't Gebeurde veur een toertien
't Was op een waarme dag,
Dat Jan, die veur zien huus ston,
Een man an kommen zag.
Hi'j leup, as was ie haostig
En wonk Jan mit de haand.
Hi'j zee : „Hej' ok een pompe ?
Want 'k heb een lekke baand !”
Jan zee : „Now, dat zo'k daenken !
Een hiele beste heur !”
Hi'j haeld'm uut et schuurtien
En pompt' an ien stok deur.
Omdat in die contreinen
Gien fietsemaeker zit,
Was 't heerschop mar wát bliede,
Want lopen vul niet mit !
Hi'j hiemd' en poest' en blaosde
En zwiette as een peerd.
Hi'j vreug wat as et kostte,
Har dus 't fesoen beweerd.
Mar Jan tikt' an zien pette
En zee : „Een dubbeltien !”
Et heerschop vreug: „Wát zeg ie?”
Jan zee : „Te veul misschien ?”
„Och nee, dat niet, mar 'k dochte
Ik vien et wel wat vremd.
Mi'j donkt . . . kiek . . . 't is wat nuver . . .
Waor is dat veur bestemd ?”
„Now man, ie moe'n et weten !”
Zee Jan, kot van beraod,
En leut de wiend weer lopen !
„Lóóp ie mar, kammeraod !”

Alles het twee kaanten

Klaos Siemens har et an de maege
En lag now al een vorrels jaor.
Hi'j har d'r al een toer mit meisterd,
Mar was nog lange niet weer klaor.
Jan Saanders kwam zien vrouw laest tegen
En vreug : „Hoe gaot et mit de baos ?
Ie mossen him een eigien geven,
Dat was, donkt mi'j, wel goed veur Klaos”.
„Mar Jan ! Hoe kuj' dat now toch zéggen!
De kiepen lékken al zo min !
En d' eier bin now vuus te priezig !
Mar 'k stop d'r eers wel goed wat in !”
Een half jaor laeter, in de zommer,
Vreug Jan es wéér hoe as et gong.
Mar Griet zat aorig in de piepzak
En zee : „Et wodt niks beter, jong.
'k Kan ok niet beter op him passen,
Hi'j krigt genug, dat wee'k sekuur”.
„Dat zal wel, Griet, mar krigt ie eier ?
Die bin om disse tied niet duur !”
„Mar Jan ! Ie kun toch wel begriepen,
Dat zoks nów hielendál niet kan !
Ie beuren ommes al haost niks meer !
Et komt nów op de mennigt' an !”

Vuurwark

Zoe'n vuurwark is toch altieten een hiel vermaek. Veur de oolden krek lieke goed as veur de jongen. Pattietoeren nog méér! Dat dee vleden weke nog es weer blieken.

D'r was vanzels een macht volk op 'e lappen. De oolden, omdat 't zo heurde, de jongen, die 't nog niet eerder zien hadden, om, ja waaromme? Ze wussen 't niet iens! Mar ja, 't hiele dórp gong d'r henne en dan wollen zij ok niet minder wezen. Stel je veur, daj' de aandere daegs zeggen mossen: „'t Vuurwark? Nee, dat he'k niet zien. Ik mos op berre!” En een meenske is nargens nijsgeriger naor as naor wat ie nog niet zien het. En dat zit d'r al op 'e tied in.

Zo stonnen wij dan te waachten op de dingen, die kommen zollen. En waachten duurt lange. „Mè-èm!” klonk et naost mi'j, „Mè-èm, wanneer begint et now?” Mem zee niks, mar keek naor de locht. Want, vanzels, et kon zó losbranen en ze wol niks missen. „Mè-èm! Toe now Mem!” draensde et mannegien. „Ik wol zo graeg, dat et now kwám, Mem!” „Hool je stille! Wat zullen de meensken van jow daenken! Douwkies spattert de hiele locht uut mekeer veurdaj' 't in de gaten hebben!” „Wat zee Mem?” En 't haantien zochte al steun an Memmen rok. „Hoe kan dat dan, Mem?” „Wee'k ók niet! Moej' jim heit mar vraogen! Vraogescheet!” was 't kotte bescheid. Mar Heit ston, jammer genog, een aende veerder en 't kereltien kneep wat stiever in de rok. Hi'j begon ál meer te trippelen en 't leek mi'j toe, dat d'r nat wéer op til was.

Mar mit sisterde en knisterde de eerste pielke de locht in en knapte, een bétien te vroeg, mit een donderende klap uut mekeer. „Wat een poemse!” zee mien buurman an de aandere kaante. Zien hiele gezicht glunderde. 't Gong him naor 't zin. Dat koj' zien! Mar de twiede vuurstraol goesde de locht al in en maekte haost nóg meer lawaai. „Al wéer zoe'n poemse”, gniffelde mien buurman en van poere wille doeste hi'j Lammegien, zien vrouw, in de ribben. Dit wás nog es wat! Sjonge jonge, hoe kregen ze 't veur mekeer! En doe d'r een glundige olifant

de locht in soesde, die van aachtren koolties vuur ofgongen en van veuren steerns, doe kreeg Lammegien et nóg slimmer te verduren. Hi'j sleug heur mit zien lompe haand, haost zo groot as een koekepanne, op 'e schoolder en wus niks aandere te uteren as : „Lammegien ! Lammegien ! Wat een poemsen ! Wat een poemsen !”

Et kleine mannegien har niet zoe'n wille. Hi'j trippelde hoe langer hoe hadder en zien iene haantien gong naor een plak, da'k niet numen zal en doe kneep ie zien bienties zo stief meugelik tegen mekeer. Mit et aandere knoesien trok ie Memmen rok hielendal over zien koppien, dat ie stief tegen Mem an drokte om toch veural niks te zien. Mar dit zinde Mem niet. „Toe toch, halfwieze jonge ! Kiek dan toch ! Hej' mi'j eerst de oren van de kop zeurd da'j henne wollen en now kiek ie niet iensen !” Waorop een goelerig stemmegien onder de rok weg kwam : „Ei now, Mem, wat hindert dat ? Ie hoefden ommes tóch gien kaortien veur mi'j te kopen ?”

't Was 't mooiste vuurwark, da'k ooit heurd hebbe.

Op 'e vossejacht

In Appelsche bin d'r, naor da'k heurd har, een protte vossen en daor wodt de laeste tied nog al es jacht op maekt.

'k Wol d'r wel es wat meer van weten, want dat jaegen schient — a' de jaegers leuven meugen — een groot laansbelang te wezen. Zels durfde ik et niet te perberen, want dat liekt mi'j niet hielendal zonder geveer. As 't now nog mit de spanboge of mit een klapbusse kon, dan was 't nog te waogen, mar in mien haand gien vuurwaopen! Ik vien een vulpenne lang zoe'n geveerlik ding niet en daorum waopende ik mi'j daormit en gong doe naor een jaeger, die driester is as ikke en die al een peer keer mit 't geweer in de haand veur 't algemien belang in de bresse sprongen was. 'k Heb him vraogd of hi'j mi'j es wat van de vossejacht vertellen wol. 'k Leut him eerst een piep tebak opstikken en of 't now kwam, dat die eigenbouw meer naor kruut as naor tebak reuk, dat wee'k niet, mar ik kreeg 't zo mar klaor. Hi'j dee mi'j een verhael, da'k wel de muuite weerd vun om nog es over te vertellen. As 't zo hier en daor es een betien overdeven liekt, dan wi'k d'r now al effen op wiezen, dat jaegers over 't algemien, as 't op 'e jacht ankomt, d'r een appat soorte van waorhied op nao holen.

Mar liegen doen ze nooit. Absluut niet. Ik laote dus mien zegsman an 't woord. Hier gaot ie dan :

Ja, in Appelsche tilt et op van de vossen. Honderd is mar iene. Dat stiet d'r min veur, want d'r blift gien knienegien en gien fesant meer over en 't duurt niet lange meer of we moe'n naor Artis om een haeze te zien. Waor moet dat henne! Hier moet wat an daon wodden! Dat tuug moet daorum opruimd wodden! Wat gauwer, wat beter! 'k Was dan ok bliede, doe 'k heurde, dat d'r een stokmennig jaegers aachter henne zollen en doe ze mi'j vreugen om mit te gaon, now, doe leut ik mi'j niet nugen. Daor zol 't van oprumen. Mar o waai-je-mi'j, dat brak mi'j zoer op. Sjonge, dat vaalt niet mit! Ik mag mi'j zels niet priezen, mar ik bin een toeke schutter. Ik kan aorig knap schie-

ten en een haeze of een knien kan 'k wel raeken, mar een vos is hiel wat aandere. Die hej' zo mar niet uut de tied. Daor komt meer bi'j kieken. Een vos blifft altieten een vos en die raek ie zo mar niet. As Weerman d'r dan ok niet was, dan laachten de vossen wat om oonze meraokels. Mar die Weerman, now, da's een knaop ! De eerste keer, da'k d'r henne gong, kreeg 'k drekt al respect veur him. Hi'j begon mit oons uut te leggen hoe we d'r mit an mossen. Now, wie zol him dat nao doen? En hi'j gaf oons ok anschouwelijk onderwies. Hi'j perbeerde een vos nao te doen as ie een haoke slat, hi'j maekte de meneuvels hoe aj' 't geweer an de kop smieten moeten, hi'j dee 't hontien nao en al zo wat henne.

„Kiek”, zee hi'j, doe we op 't plak kwammen, waor we wezen mossen, „gao hier mar staon. Zo. Daor zit de wiend, dus mit de rogge tegen de bos an. An disse kaante komt ie langes. Die ere kaante hej' niks mit neudig. Daor bi'j dat hogien, waor dat glop in de bos is, brekt ie d'r uut. Ie hebben hier de beste post. Blief now veural stille staon en niet roken. As 'n vos meenskelocht in de neuze krigt, dan gaot ie weeromme en dan hej' d'r niks an. As 't hontien now douwkies in de bos is, drift die de vos disse kaante uut. Hi'j het een stokmennig utgangen, mar a'k et zo bekieke, dan komt ie hier langes. As ie now komt, dan moej' drekt niet schieten. Hi'j dot eerst een sprong, mar dan moej' nog niet overhaelen. Dan schiet ie him deur de stat, want die verriefelt je haost altieten. As ie de twiede sprong nemt, dan gooi ie 't geweer an de kop. Niet anholen op 'e kop en ok niet op 'e achterpoten. Dan krigt hi'j 't schot krek in de zied. Now, en dan schiet ie : Baats ! En dan is ie dood !”

Ja, dat was nogal makk'lik zegd. Mar 't dee al gauw blieken, dat 't zo ienvooldig niet was. Op een gegeven ogenblik kreeg 'k een teken, dat d'r onraad was. Ik kieke, waachte effenties en ja, daor zie 'k een vos uut de bos stappen. Hi'j bleef mit de oorties steil overaende en de neuze in de wiend een ondielber ogenblikkien staon. 't Was een alderdaonigst mooi gezichte. 't Hiele diertien ien en al spanning, krek al docht ie bi'j him zels : is 't vertrouwd of niet ? Ik duste de zieken haost niet gaon laoten, zo stille ston 'k. Ik moet zeggen, ik was d'r betuterd van en ik vergat hielendal om te schieten. 'k Leuve, da'k niet

iensen an mien geweer dochte. Zó mooi was 't! 't Duurde mar een peer tellen en doe 'k weer tot mi'jzels kwam, nam de vos een sprong, now, ongeleugen waor, van wel 'n meter of vieve. Ik et geweer an de kop en 'k har him d'r meraokel mooi veur. 'k Drokte 't schot d'r uut en 'k miende, da'k de vos al bi'j de poten har, mar mis heur. Now ja, mis en mis, da's tweeledig. Hi'j het d'r grif wel wat van kregen, mar 'k har him toch niet. Waor ie zo vlogge bleven is, wee'k niet, mar vot was ie. Ik daenke, dat 't kwam van mien soezebroeken. De eren kwammen op 't schot of en doe 'k zee, hoe a'k et had hadde, zee Weerman : „'k Docht et wel. Vosse jaegen is iederiene zien wark niet. 't Moet d'r in zitten. Al zeg ik et zels, ik bin d'r wat maans is. Mar 't zit bi'j mi'j ok in 't bloed. Mien heit kon 't ok uut de kiek en daor heb ik et van leerd. Een haeze heb ie in de macht, mar bi'j een vos is 't krekt eers omme. Die het jów in de macht. Hi'j kikt jow an en dan krigt hi'j jow onder hiepnose! Dit blift zo, zo lange a'j nog gienend scheuten hebben. Ie moe'n d'r eerst deur henne. En dan, ie moe'n d'r niet tegen op zien om te schieten, ok niet as hi'j stille staot. Dat is bi'j een haeze gien gebruik, die moej' een kaans geven, mar bi'j een vos is dat wat eers. Die smeerlappen vreten ja omme alles op en 't veld wodt zo dood as een piere. Ze moeten uutroeid wodden. Vot mit dat tuug!”

Wi'j vreugen him, hoeveule hi'j zels al scheuten har van 't jaor. „Achtien”, zee hi'j. „Da's te zeggen, veertien he'k bi'j de aachterbienen had en viere liggen in de bos te rotten. Now ja, 'k heb wel meer scheuten, mar die reken ik mar niet mit. Disse achtien bin 'k wisse van. Ien keer he'k es twie in ien schot had. Dat zat zó : ik was an de raand van de Stoewert en 'k har al een stief kwetier staon, doe 't hontien mi'j beduudde, dat 't niet pluus was. En ja, een klein schoffien laeter, daor kwam op zoe'n 40 tree van mi'j of, een vos an. Krek is ie op 'e reed of daor komt verentig nog een twiede an. 'k Wus niet wa'k d'r an har, mar 'k hul mien positieven goed bi'j mekeer. Ik stik et geweer uut en schiete. Klets! Daor roegelt de iene d'r henne. De ere gieselde mit de stat. Hi'j kneep et gat in en kromp in mekeer. Ik zag 't wel, hi'j har 't dikke weg. Es effen kieken, mar 't hontien was waarm en har de aorighied d'r of en de bos was

daor slim dichte. 't Was ien horre van stiekels en gaegel. De ere daegs gong 'k nog es effenties kieken en ja, doe vun Pluto him.

Ie kun bijglikeks vremde dingen beleven. Op 'n aoavond gong 'k mit mien jongen 't laand effen uut. 't Wodde al wat schiemerig, de zunne was al zo wat vot. „Heit”, zegt mien jongien, „daor ginder ligt ja een paol in de greide”. En 't leek mi'j ok zo toe. Mar doe wi'j wat kotter bij kwammen, zaa'k in ienen twie oorties omhogens kommen en flap, ok drekt weer daele gaon. 't Was gien paol mar 'n vos! Een oolde rakkerd, die al hiel wat opvreten har. Ik dochte: 'k zal jow 't ni'jjaor ofwinnen. 'k Was d'r nog zoe'n 70 tree of. Vuus te veer, mar 'k har d'r haegel nommer nul op en die veegt toe. 'k Duste ok niet kotter bij te kommen. 'k Gooide 't geweer an de kop, baats, hi'j kreeg een schok, mar naaide d'r toch nog uut. Mar 'k heb 't gevuul, dat ie niet weer op 'e batteri'jen kommen is. Zoe'n oolde rakkerd”.

Nao dit verhael zetten wi'j doe weer oonze posten uut. Allere op oons vaaste stee. Weerman zels leup de reties wat langes en keek al mar naor zien hontien. Dat is d'r meraokel op of richt. In ienen zee Weerman: „Hoe is 't, Pluto? Is hier wat mien jongien? Ja jonges, ik zie 't an him. Hier zit wat. Hier in dit blok. 't Hontien beduudt et mi'j”. Wi'j stonnen allemaole as paolen en nao een posien heurden wi'j een schot valen. Wi'j d'r henne, mar weer gien vos. Oonze maot zee: 'k Heb him beslist raekt. Daor wi'k een ied op doen”.

„Now”, zee Weerman, „dan zuwwe es zien. Effen mit 't hontien d'r henne”. Zo zegd, zo daon, mar 't duurde niet lange, of Pluto kwam weeromme. Zonder vos. „Dan kun wi'j wel weer veerder gaon”, zee Weerman, „dit vossien is vot. Hi'j het gien korreltien haegel had, eers har 't hontien d'r wel mit of warkt. Veur haezen is ie wat grof in de bek, mar veur vossen vien ie gien beter”.

Wi'j gongen veerder en op 'n eer plak zette Weerman oons weer op post. Hi'j gaf óons ieder keer de beste posten. Hi'j zels jachtte hielendal op 't hontien en daoran zag ie as d'r wat was. Een vos het altieten een stok of wat uitgangen, mar as Weerman zegt: „Hier komt ie uut”, dan kuj' d'r op an, dat 't ok uitkomt. 't Duurde disse keer wat langer veur d'r een schot vul,

mar doe 't er was, was d'r gien iene, die scheuten har. Vremd was 't. De schutter schaemde him zeker, dat 't mis west was. Iene van de jaegers vun d'r wat op en zee, dat d'r dan grif ien van allen te veule brune bonen eten har.

„Ja”, zee Weerman, „'t is fremd, mar de meeste jaegers willen 't niet weten as een vos heur te slim of west is. De iene keer ligt et an 't geweer, dan was de vos te veer en koj' him niet berekken. Een ere keer is de haegel te licht of haj' de zunne op 'e loop. Mar missen bestaot d'r niet. Mar kom, wij zullen 't veerder op nog es perberen”.

En weer wodden wij op post zet. Disse keer waren wij gelokkiger, want doe duurde 't niet zo lange of d'r vul weer een schot en daor kwam ien van de jaegers an biezen en in de veerte reup ie al: „k Heb em! 'k Heb em!” — Now, wij d'r allegere henne vanzels en ja, daor lag de vos. De iene beerde al hadder as de ere en d'r gong zoe'n gejuich op, dat Weerman vun, dawwe d'r now mar mit op holen mossen. „Mit zoe'n lawaai blift d'r gien vos in de hiele Staot”, zee hi'. Laeter zol hi' oons wel es weer bescheid doen as ie oonze hulpe es weer neudig har. Onder oons, ik leuve haost, dat ie 't liever allienig dot. Now, laot ie ze mar oprumen.

Opsnoeven, niet uitsnoeven

In Oosterwoolde was 't niet fris !
Et stónk d'r pattietoeren !
Dus nam de Raod een wies besluit :
Vót mit die vieze boeten !
Ze hoeven zéls nog drekt niet vot,
As ze mar rentenieren !
't Gaot om de dong van inkelde
Mit naeme nuumde dieren !
Now zit daor ok een lochien an ;
Dat is niet te ontkennen.
En pattie lu in disse stad
Kun daor niet best an wennen.
Mar douwk roek ie daor rozengeur !
En kuj' daor staankvri'j wonen !
De burgers stinken niet zo slim,
As die heur mar verschonen !
Toch het de Raod mit dit besluit
Mi'j donkt nog wat vergeten :
't Verbod om veurtaon siepelsaus
En brune bonen eten !
En wat de dieren anbelangt,
Och, lao' we dan mar hopen,
Dat ók nog es besleuten wodt
De ézels te verkopen !

Een goeie naeme is alles weerd

Et is mi'j zuver liekeveule
As ik now hiete Haans of Jan.
Wat naeme of wat ván ik drege
Et komt d'r mi'j gien steek op an!
Mar kom mi'j niet an oonze straoten!
Dat komt mi'j krek! Dat stikt mi'j nauw!
As die in ienen omdeupt wodden,
Dan komt oons hiele dorp in 't touw!
Wat veur mienheer woont now an „'t Lege”,
An „Mattenskaamp” of „Bottergat”!
„Jan Arends Hof”, dat is kleinerend!
En „Geitewal” is vuus te plat!
Wi'j willen knappe, ni'je naemen,
Niet alledaegs, mar wat appát!
En as ze mi'j om raad vraogd hadden,
Dan wus ik wel een stok of wat.
Zo as de „Bruuk-meer-botter-straote”
En et „Prinsesse-bonen-pad”!
En dan de „Hoge-mieters-laene”!
Want Oosterwoolde is gien gat!
Dan nog et „Hooit- en Kekke-strekien”
En 't „Keuper-drok-draank-schrieversplein”!
Zo kregen wi'j een knap stel naemen
En 't wodde krek een stad in 't klein!

Een ondeugense kikker en een slaoperig dorp.

'n Hiele dikke, grune kikker,
In zien soort' ofgrieslik knap
Gong mit krek zoe'n kikkerinne
Veur een toertien es op stap.
Ze ontdekten Oosterwoolde
En belaandden in de wiek.
„Hier wík blieven” zee et wiefien.
En ze kreeg vanzels geliek!
't Jonge peer was slim gelokkig.
't Wiefien schript' heur uut de tied.
Kikkerbaos zwom om heur henne
En hi'j zong zien hoogste lied:
Kwáák, kwáák, kwák, kwáák, krr, krr, krr, krr!
Kwáák, kwáák, kwák, kwáák, krr, kwák, kwák!
Ja, de alderleegste noten
Haelde hi'j nog mit gemak.
Mar et deftig volk an 't wiekien
— En dat is 't daor allemaol! —
Was now niet meraokel bliede
Mit zoe'n waeternachtegaol.
Want die dikke, grune kikker
Kwaekte mar an ien stok deur.
En die hoge-mieters-oren
Konnen daor niet tegen heur!
't Halve dorp lag naachs haost wakker
En vul overdag in slaop!
En dat inkeld deur zoe'n kikker!
Deur zoe'n dikke, grune knaop!
Daor mos wat op vunnen wodden!
En doe hebben ze perbeerd
Om et dier te overraozen!
Mar dat is heur min beteed!
Want doe bleek, dat d'r gien iene
Wat een grote mond angaot,

— 't Is wel sneu, mar et is waarhied —
Op kon tegen kikkermaot !
't Was heur ommeraek in d' ere
En ze nammen et besluit :
Disse kikker moet verdwienen !
Hiĳ moet tot oons wiekien uut !
En zo gong Gemeentewarken
Kiebig op 'e kikkerjacht !
Ok al het half Oosterwoolde 'm
Daor zoe'n betien slop om lacht.
'n Ploempien veur die stoere jaegers !
Want ze sleugen 't dier niet dood,
Mar ze brochten 't, achter Kampen,
In een boere-kikker-sloot !
Mar . . . now is et kikkervrouwgien
Onversturven wedevrouw !
En, naor 'k heurd heb, kwaekt ze ál mar :
Kikkermanlu, kom toch gauw !

Oosterwoolde

In 't uterste Zuud-Oosten
Van 't Stellingwarver laand,
Daor ligt een kruud'rig dorpien,
Zo schone as de braand.
Dat is mien Oosterwoolde,
Mit bos en elzenwal !
Mit oolde goorns en essen,
Die 'k nooit vergeten zal !
Waor vien ie schoner dorpien ?
Waor smuuiet dialect ?
D'r is in hiel oons Frieslaand
Gien plak, dat miĳ zó trekt !

De appel

Roelf was gien verkeerde jonge. Dat niet. Mar hiĳ har ien gebrek : hiĳ luste zo stomme graeg appels ! Now zol dat niet zo slim west hebben, mar 't minste was, dat hiĳ d'r krek et meerste zin an har as ie gienend har of as ie d'r op dat stuit ófblieden mos. Zoks komt ók wel meer veur, want biĳ slot van de zaeke was Eva daor al mit behept. Mar daor har Roelf niks an; hiĳ zát d'r mar mit. Zo ok disse keer.

Doe ie in twie lochten van huus gong, har ie uut de kaarnhoek, waor Mem de appels staon har, stiekem een dikke ringenet in de buse glieden laoten. Onderwegens kon ie him gien soldaot maeken, want dan zag Appie et en die zol et vandemiddag grif wel an Mem verkraanten. En in schoele mos ie d'r vanzels ók ofblieden. Roelf vun 't mar een had gelag. Mar, wie zien appel wás 't op 't laest ? 't Was krek, as d'r in him een vlaikerig stemmegien zee : „Jowes toch ?” En effen laeter schuunde datzelve stemmegien him in : „Ien happien hindert toch niet ? Allienig mar effen pruyen !” Zol ie 't doen ? Mar as meester 't markte, dan waaide d'r wat ! Die kon him de appel verempeld wel ofpakken. En honderd strafriegels op 'e koop toe : „Ik mag geen appels eten ! Ik mag geen appels eten !” Honderd keer ! Was 't niet om uut je vel te springen ? „Mar as meester 't now es niet zicht ! Ie kunt 't licht perberen ?” Wéér dat stemmegien. Et zuuite waeter kwam him in de mond. As ie now es effen mit 't heufd onder de baank gong. Hiĳ kon toch altieten nog zeggen, dat ie wat uut 't vák kriegen wol ?

Zo streed Roelf een zwaore stried. En meester markte d'r niks van. Die ston, mit de rogge naor de kiender, sommen op 't bod te schrieven. Hiĳ har solsiteerd en verwaachtte de schoelopzieder. Hiĳ wol wel es uut dit gat weg en naor de stad. En daorom mos d'r goed wat op et bod staon. Eers leek et zo kael en kon ie wel es een minne beurt maeken. Daorom was meester drok vandemorgen. En dat speulde Roelf krek in de kaorte. De iene haand har ie al in de broeksbusse en hiĳ aaide de appel es. „Toemar”, zee 't stemmegien. En daor kwam et knoesien, mit de

appel d'r in, uut de buse. Wát kon 't him ok schelen! Die appel was ommes van him, van Roelf en die har een gloepende honger!

Mar, hoe kon 't zo reer treffen, krek doe ie de tanen in de ringenet zetten zol, dri'jde meester him omme. Hi'j zag Roelf zien meneuvels en zee: „Wat heb jij daar, Roelof?” Roelf schrok en stotterde: „Eh... niks... meester!” Dat ie d'r now ók nog om flouwde! Hi'j kreeg d'r een kleur van. Mar inwendig was ie opsternaot! Hi'j hiette gien Roe-lof, mar Roelf! Daor pestte meester him now ok altieten mit. Die Stellingwarvers slokten allegere de woorden half in en dat zol hi'j, meester, d'r wel uut kriegen! Alle lettergrepen mossen goed uutspreuken wodden. En daorum: Roe-lóf en Har-mén! Meester kon Roelf niet haegelser kriegen. Heit en Mem nuumden him Roelf en daor hoefde meester niet wat aandere van te maeken!

Mar meester steurde him niet an Roelf zien overleggings. „Zo, niks, Roe-lof! Breng mij die appel dan maar hier!” Daor haj' 't al! Mar wat kon ie eers, as doen wat meester zee? Stunende gong ie weer in de baank zitten. Mar ie kookte! Dát zol ie him betaeld zetten! Hi'j wol meester wel wie weet wát doen, mar wat zól ie? Hi'j moch nog bliede wezen, dat ie d'r zo of kwam. 't Beste was om now mar niks blieken te laoten. Dan kreeg ie douwkies de appel bi'jglieks nog wel weeromme! Mar toerlings mos ie toch naor de lessenaor kieken, want daor har meester de ringenet in legd.

Meester har de sommen of. Zien ogen schouwden 't bod nog es. Hi'j gong veur de lessenaor zitten en de kiender pienigden heur hassens om de sommen uut te kriegen. Zo kwaanskwies weg keek meester ok es naor Roelf zien appel. Sjonge, jonge, wat een mooie ringenet! Dát haj' dan toch mar veur a'j op 't plattelaand woonden. Now kreeg ie van dis-en-gene nog wel es een kurfien zoere veenties of zo. Daor zol ie dommiet in de stad wel nochter van blieven. Meester kreeg de appel es in de hanen. Mar doe was ie verleuren, want in ienen zette hi'j de tanea in de ringenet en beet d'r een dik stok uut.

Krek as 't zo wezen mos, mar Roelf zag et. Zien ogies lochtten niet een klein bétien. Ommeraek, wat mos dat kiend hoesten! D'r kwam gien aende an! 't Begreutte meester zuver om et ke-

reltten. En, mit de mond nog half vol, vreug ie : „Wat scheelt er aan, Roelof ?” „Mien . . . uche, uche, . . . appel . . . uche . . . gaot et verkeerde keelgat in, meester !” hoestte Roelf. Now kreeg méester een kaom en de hiele klasse proestte.

Mit gong de deure eupen en de schoelopziener stapte 't lokaal in.

Meester het de benuming niet kregen !

Baesen

Twie vrouwlu uut de Smilde,
Krebentig en wat stram,
Die stonnen bij de Veenhoop
Te waachten op 'e tram.
In ienen zee de iene :
„Now is 't ok wat ! Wel stom !
Now heb ik ja gien brille !
Hoe kon 'k toch ok zo dom !
'k Gao him nog effen haelen,
Ik bin d'r daolik weer !”
Ze heukelde naor huus uut,
Mar was nog niet zo veer,
Doe bij de ere brogge
De tram an schoeven kwam.
Ze zwaaide mit de buusdoek
En wonk de machinist !
Die goeie man, die stopte
En vreug : „De tram gemist ?”
„Nee” hiemd' oons poestig wiefien,
„Nee, ik was goed op tied.
Mar doe 'k daor ston te waachten,
Har ik mien brille niet.
En now heb ik him nóg niet,
Mar ik moet tóch mar mit !
Wat he'k daor tegen lopen !
'k Bin bliede, dat ik zit !”
„Mar Klaosien !” zee heur buurvrouw,
„Droom ie now hadde op ?
Wat baes ie over brille !
Die heb ie ommes op !”

De waeterleiding

Stief naost een gammel varkenhokke,
Et zinkgat en de eerpelhutte,
Daor was, mi'j donkt, al herwerfts jaoren
Bi'j Baok'-en-die de waeterputte.
Et was wel wat een oolderwetse,
Zo mit een schammel en een haoke,
Mar nargens was zok lekker waeter
As uut die putte, daor bi'j Baoke !
Gien iene vun dit waeter smaeken
Naor eusgoed of naor varkenjarre,
Mar op een dag, een stief jaor leden,
Doe brocht de post een grote klarre.
Et was een brief vol slimme woorden,
Die 'k hier niet allegeer vertaele.
Ze mossen an de waeterleiding!
Daor kwam 't in 't kot zo wat op daele.
„Mar daor bin ik niet veur te vienen !”
Zee Baoke lelk, „wel dekselkaeter !
Waor ik zoe'n zundig woord om zegge,
Wat moe'n wi'j hier mit leidingwaeter ?”
Mar hoe as Baoke him verzette,
Zien schellen hulp niet ; noch zien smeken.
En nog gien maond of zeuven laeter,
Doe was Piet Bakker al an 't breken.
Nów het et hiele huus al waeter,
Tot alderdeegst de „beste kaemer” !
En Klaosien poetst mar op de kraenties
En vuult heur mit de dag veurnaemer !
Ze zee lestdaes nog tegen Baoke :
„Al mos *ie* dan de kop ok bugen,
Ik kan temeensen now es iene
Mit goed fesoen op 't husien nugen !”

Drie kwat

't Was disse keer niet veule weerd mit de jacht. Zo now en dan es een verdweelde haeze, een inkelde fesant en petriezen, how mar ! Dawwe nog al een stokmennig knienen hebben, mag tegensworig gien woord meer, want dan komt d'r een klarre uut Den Haag, dawwe ze oprumen moeten. De knienen dan.

Mien maot en ik maekten d'r dan ok niet biester veule van. As we weer es een hiele dag deur de lange heide baenseld hadden en 's aovens mit de tonge op 'e leerzens, de buse nog vol petronen, mar platzak naor huus bokselden, dan maekten wij mekeer wies, dat 't nów dan toch ok de laeste keer west was. D'r was ja gien reuk of smaek meer an ! Aj' zoe'n hiele dag haost gien levend wezen zien, dan loop ie in 't laest ok mar wat te soezebroeken en as d'r dan ál wat opkomt, dan schiet ie d'r vaeks nog onder langes ok. En 't kon ok wel an de petronen liggen. Die bin ok nog op gien stokken nao wat ze veur de oorlog waren. Praot mi'j d'r niet van !

As Haarm thuus kwam, vreug Femmegien dan ok al nooit meer „Hej' jim ok wat scheuten ?” mar zee ze : „Hoe is 't ? Hej' jim wat plezierig kuierd ?” Nee, we hadden d'r tabak van. As we thuus kwammen, zollen we de pook goed invetten en dan gong ie an de balken. 't Was uut !!

Dat maekten wij mekeer now al een keer of wat wies, mar as wij dan bi'j oons hekkien ofscheid nammen, dan was 't : „Morgenvroeg half negen ?” En steevaaste kwam dan: „Ofpraot !”

Zo was dat disse keer ok gaon ; wij waren ofspreuken, dat ik Haarm de ere daegs anhaelen zol. Haarm en Femmegien wonen een aentien 't laand in en wij zollen om half negen bi'j de straotwegsdam wezen. Mar doe 'k daor de ere morgens, knap op 'e tied, was, gien Haarm ! 'k Vun 't eerst wat vreemd, mar doe zag ik een briefien an de melkbusse zitten. Daor ston in : „Ik gaat niet mee. Ik heef het met de vrouw te redden”. En doe was 't mi'j duudlik. Dus, 't was zo veer mit Femmegien. Ja, dan mos de jacht wel over gaon. Zwaarm huden gaot veur jaegen. En ik zakkebaande ok mar weer op huus an. Allienig ha'k d'r

ok gien zin in.

's Aovens in twie lochten kwam Haarm bij oons. Hij kwam d'r aorig kruderig anstappen en leek goed allat. Grif een zeune, docht ik. En 't kwam krek zo uut. Doe Haarm in de kaemer kwam, zee ie : „Komplementen van Femmegien en wij hadden een zeune kregen”. En in ien aodem deur tegen mij : „D'r zat krek een haeze bij Albert Fedden bij de moes. 'k Heb d'r mar effen mit ofrekend”. Of mien vrouw dat van die haeze niet heurde, wee'k niet, mar daor doelde ze toch niet op, doe ze vreug : „Is 't een dikke, Haarm ?” Mar Haarm zee : „Now, nee, hij is niet hielendal vol. Een goeie drie kwat !”

Dat weug et zwaorste

Klaos was een toeke jaeger
En Pieter was zien maot.
Ze jachtten alle jaoren
Tegere in de „Staat“.
Klaos was wat overdreven
Mar scheut niet vaeke mis.
Zien maot was wat bedeerder,
Mar ók meraokel wís.
Ze jachtten op een morgen
Een burkenbossien deur.
Klaos leup, zo as gewoonliks,
Een tree of vieftien veur.
Mit heurde hĳ een snippe
En bleef in ienen staon.
Hĳ docht : „Wat véér, mar 't zal toch
Nog krek zoe'n betien gaon“.
Hĳ trok wat slimme rimpen,
Zag Pieter niet zo gauw,
En heurd' in ienen raozen :
„Ie schieten mi'j ! Kom gauw !“
„Wát ? Raekt' ik jow, mien joongien ?
Hej' haegel in de kop ?“
„Et blodt temeensen aorig !
Mar, Klaos, waar scheut ie op ?“
„Een snippe en ik leuve,
Dat hier nóg iene zit“.
„En raekt' ie him ?“ „Ja wisse !“
„Dan vaalt dít ok wat mit !“

Uut et leven van een jachtopziener

Wiebe was in zien jonge jaoren jachtopziener — „stille pelisie” — west en daor kon ie smaekelik van vertellen. Ik kan him dat op gien stokken naodoen, mar vien toch, dat zokke verhaelties zo goed as 't kan beweerd blieven moeten. Oons naogeslacht kan daordeur een klein betien een indrok kriegen van de gewoonten en gebruiken in disse contreinen uut oolde tieden. Omda'k, zo 'k al zee, et Wiebe lang niet holen kan, za'k him zels mar an 't woord laoten. Bijglikeks, dat 't er dan toch nog wat op liekt. Ien ding moe'k veurtied nog zeggen: Wiebe liegt nooit! Jim kun d'r dus van op an, dat 't allegere wáór gebeurd is en wie 't et laest vertelt, lééft nog. Dat Wiebe in zien tied gien jachtopziener was, zo as wíj jaegers die 't liefste hebben, hindert donkt míj niet. Híj was ok nog gien lid van de „Ned. Vereniging van Jachtopzieners”! D'r hoeft him dus gien iene an te stoten. En wie 't verveelt, slat dit stokkien mar over of zegt de kraante mar op. Mar now geef ik Wiebe et woord:

Ie vreugen míj, op wat veur meniere ik indertied jachtopziener wodden bin. Now, dat zat zó: Wíj waren nog niet zo lange trouwd en zatten doe op et stegien van Klaos Hats, waar wíj twie biesies holen konnen. 'k Gong d'r wat bíj op 'e dagure, mar hasems nao 't eerpelrooien was d'r niet veule wark meer. Wíj hadden 't dan ok niet te bried. Op 'n keer, da'k weer gien wark har en bíj Grietien op 'e tippe van de taofel zat te wies praoten, stopte d'r een riederíje veur oonze klinte. En wie stapte daor uut? De Baron! En lopt ie now niet op oonze veurdeure an? Now, die zat vanzels vaaste, want wíj bruukten altied de achterdeure. Mar Grietien schoffelde d'r vlogge henne en streek de grundel d'r of en de Baron stapte in de kaemer. Ik wodde d'r éérs van! En 't wodde nóg slimmer. Híj kwam op míj of en stak míj de haand toe. Ik zakte zoewat deur de grond en wodde d'r veraldereerd van! Hoe was 't mogelijk! De Baron, de grote, rieke baron van Aekinge tot Terwissche kwam bíj míj! Híj kwam bíj míj, Wiebe Saken, in huus! En híj wol míj verempeld een háánd geven! Krek a'k zien geliekense

was ! Hi'j zee : „Goeden dag. Hoe gaat het er mee ?” Ik veegde mien haand eerst effen wat an mien stiesiekoren broek of en voestte doe mit him. Ik stotterde wat en zee : „Daank je. Van 't zelde Baron, oche . . . Mienheer . . . oche . . . ik bedoelde . . . Mienheer de Baron”. Hi'j dee krek as hi'j mien veraldereerdhied niet zag en gong op een knopstoel zitten. Hi'j zee : „Wiebe, ik zoek een nieuwe jachttopziener en dacht, dat jij dat baantje wel ambieerde. Je kunt het er, dunkt mij, best bij doen. 'k Wil je vier gulden per week betalen. Nou, wat zeg je er van ?”

Now, 't was een hiele ere, dat vuulde ik wel en ik leut et es in mi'j ommegeaon. Vier gulden, dat was in die daegen een hiel kaptaol ! En wi'j konnen 't er best bi'j bruken. Wi'j hadden 't, zo 'k al zee, niet te roem en Grietien har ok al wat onder de schulk en dat zol mittertied ok wel kosten mitbrengen. Sjonge, 't leek mi'j niet zo reer. Mar dat zee 'k drekt niet. Nee, ik zee : „Now, Baron, oche . . . ik bedoelde Mienheer de Baron, daor vaal ie mi'j kel mit op 't lief. Wat donkt jow d'r van, Grietien ?” Grietien was d'r wat van schrokken, dat zaa'k wel. Ze zee : „Dat wee'k zo niet, jonge. Die centen kunnen wi'j best bruken, mare . . . is 't ok geveerlik ? En dan moej' d'r naachs zeker ok vaeke uut en dan bin ik hier liekem allienig op 'e ruimte”. Ze nam mi'j de woorden uut de mond, want ik was gien grote held. Mar dat wo'k vanzels niet blieken laoten en ik zee : „Och, wat zol mi'j dat ! Bange bin 'k niet ! Wat dat anbelangt, was 't krek wat veur mi'j. En wie jow ophaelen wil, now, die moet jow de kost ok mar geven en daor zal ie 't zin vlogge of hebben. Mi'j donkt, ik mos 't mar es perberen, Mienheer de Baron. (Ik kwam weer wat op verhael). Ik danke jow veur de ere en ie zullen gien klaegen over mi'j hebben. Wol Mienheer de Baron ok een piepien tebak opstikken en 'n paantien koffie mit drincken ?” Mar daor har ie disse keer gien tied veur. Wi'j akkedeerden dus of en hi'j gong weer vot. De anstelling en de penning kreeg 'k mit een goeie maond en ik was jachttopziener. Mar now kwam 't an. Ik mos ok es iene pakken, want d'r wodde omme-raek streupt in die daegen. Streupers bi'j de vleet. Temeensen, dat zee de Baron. Hi'j scheut meraokel min en as hi'j dan es weer een dag in 't veld lopen har en platzak thuus kwam, dan lag dat vanzels an de streupers. Die leuten gien haeze in 't

leven. Now wi'k niet zeggen, d'r stonnen nogal wat hoepies in 't veld en d'r wodde ok wel es mit de lochtbak waarkt. Daor loerde ik pattietoeren hiele naachten op, mar kriegen dee'k niet veule. 'k Pakte zo now en dan es een peer opscheuten baozen, die op verbeuden grond leupen. Hoepies trok ik bi'j bossies op en die leut ik de Baron vanzels zien om him te overtugen, da'k d'r wel óp zat. Mar om now eerlik te wezen, naachs waa'k wel wat baange. D'r waren in die daegen twie gewoepste streupers, twie breurs, Jan en Lamert Kroem, uut de Veldhuzen. „De Kroemen” wodden ze altied nuumd. Die stonnen veur niks en d'r wodde zegd, dat ze al twie keer op de riekveldwaachter bi'j oons scheuten hadden. Iederiene wus, dat ze ommeraek streupten, mar gien iene duste ze an de broek te kommen. Ze hadden mit alle pelisies de gek en lachten de Baron in zien gezicht uut. Die kon dat vanzels niet kroppen en ik zól en ik mós de Kroemen bekeuren. Hi'j zette een pries op heur heufd en beloofde mi'j viefentwintig gulden as 't mi'j lokte. Now, ik proestte d'r wel wat tegen an en leup meerstal in een boge om heur henne. Dat kwam ok een betien deur Grietien, want die kreeg al piene in 't lief, as de Kroemen mar nuumd wodden. Daor za'k je nog een staeltien van vertellen. 'k Mos een ni'j pakkien hebben en de lappieskoopman kwam mit twie an zeten, een bruun en een blauw. Ik moch 't blauwe 't liefste lieden, mar Grietien vun, da'k et brune mar holen mos. Dat was een tientien goedkoper, moej' weten. Ze zee : „Wiebe, jongien, neem 't brune mar. Daenk es an de Kroemen ! As d'r es wat gebeurde ! Dan he'k daor zoe'n duur pakkien in de kaaste hangen ! Och mien jongien, ik mag d'r niet an daenken !” Now, ik praotte heur wat gerust en zee, da'k veur gien tien Kroemen uut de weg gong en dat ze bi'j mi'j an 't laeste kantoor waren. 'k Zol wel zorgen, da'k eerst was, as d'r ál es wat gebeurde. En om blieken te laoten, da'k et miende, beet ik punt d'r of en kocht et blauwe pakkien. Mar inwendig ha'k 't zin d'r al lange of. Ik bin niet bi'jgelevig, mar now mos Grietien es geliek kriegen ! Mar 'k hul mi'j groot en maekte mi'j in 't laest zels wies, da'k niet bange veur de Kroemen was. Ik kocht een groot mes, zoe'n poepeknieft. 'k Dochte bi'j mi'j zels : A'k de Kroemen now es in ienen veur mi'j zag, dan stak ik ze 't mes in de paense. Mar as ze dan

't geweer es op mi'j an hullen. Dan zo'k ze veur wezen en heur 't mes in de kop smieten. En doe dee 'k krek wat wi'j as schoeljonges deden. Laandverpatten nuumden wi'j dat. Wi'j tekenden een groot vierkaant stok laand in 't zaand en smeten daor 't mes dan in om d'r een zo groot mogelijk stok of te snieden. Dat stok was dan van oons en wi'j kregen daor hiel wat bedrevenhied in. 't Mes moch niet ommevalen, mar mos rechtop in de grond staon blieven. Zo dee 'k now krek. Op 'e koestaldeure ha'k een kop tekend. Dat mos ien van de Kroemen veurstellen. Ik gong d'r een tree of wat of staon en perbeerde 't mes krek in 't iene oge te smieten. Zo dee'k alle daegen een keer of wat. De koestaldeure wodde hielendal verfeken, mar in 't laest ha'k et in de slag. Ik mist nooit meer. 'k Zee tegen Grietien : „Now bin 'k d'r klaor veur. De eerste klap is 'n daelder weerd en die is veur mi'j ! D'r kan mi'j niks meer gebeuren. As de eerste ligt te spinnevoeten, is de ere wel zo veraldereerd, da'k die wel op 'e huid springen kan. En dan bin ze verleuren, want ze hebben wel een grote bek, mar niet veule in de botten. Sjonge, 'k wol, da'k ze vannaacht es tegen 't lief leup. Dan he'k viefentwintig gulden verdiend. Daor kun wi'j krek een kakstoel veur kopen veur 't jonk en dan blijft d'r nog wel een wollen musse veur jow over”.

„En aj' es niet eerst binnen ?” zee Grietien. „'k Mag d'r niet an daenken !” Mar ik leut mi'j niet van 't stok brengen en 'k gong 's aovens 't veld in. 't Mes eupen in de buse. En 'k stapte as een keuterse haene. 'k Wus al krek wa'k zeggen zol. En wat zollen ze schrikken. Dat hadden ze niet van Wiebe docht. En, krek as 't zo wezen mos, ik was nog mar krek in 't Aekinger broek, of ik zag al een lochien tegen de locht an en effen laeter heurde ik een schot. 'k Dochte : De Kroemen ! Now jongies, dat is jim laeste nacht. Morgen zitten jim in 't kesjot ! 'k Gong d'r op of en kwam in 't Drentse broek. 't Locht kwam al kotter bi'j en in 't laest heurde ik al praoten. Ja, ze waren 't ! Ik kreup aachter een grote brummelpolle en haelde 't mes uut de buse. As ze naost mi'j waren, zo'k . . . mar wat was dat ? 't Locht gong uut en 'k heurde in ienen niks meer. 't Duurde effen en doe floepte 't locht in ienen weer an, mar now niet veur, mar aachter mi'j, vlak aachter mi'j. Ik zag niks, zo scharp was 't, mar 'k heurde Lamert schatteren van 't lachen. „Zo Wiebe, mien jon-

gien", zee ie, „kuj' 't bij de vrouw niet hadden? Nee manne-
gien, dat mes in de busc. Haj' dat al lange in de haand? Wij
zaggen al wat gleensteren". Mien hatte sleug as een laomerstat,
want Jan smheet et geweer an de kop. Mar 'k wol toch niet blie-
ken laoten, da'k in de piepzak zat en zee: „Geef óp, dat ge-
weer! Jim bin d'r bij!" An mien mes docht ik niet meer. Dat
kon 'k mi'j laeter zels niet begriepen, mar ja, ik zat mar ál in
Jan zien twieloper te kieken. „Zo", zee Lamert, „wij't de wiend
uut die hoeke? Wol ie oons bekeuren? Hej' d'r zwaore haegel
op, Jan? Dan mossen wij' eerst nog effenties praoten". „Niks
te praoten", zee'k. „'k Heb jim eerlik kregen, niet?" „Now ja",
zee Lamert, „ál eerlik, niet eerlik, dat kuj' van twie kaanten be-
kieken. Ie kun ok zeggen, dat wij' jow over 't mad kommen bin-
nen. Mar aj' 't geweer now mit alle geweld hebben willen, dan
mos eerst dat schot d'r nog effen uut Jan. En 'k weet niet, aj' 't
dan nog wel tillen kunnen. En hoe komt et mit Grietien? Die
het ok al weer wat onder de schulk niet? Dat gaot mar aorig
vlogge bij jim. Mar 'k belove jow niet, dawwe heur en dat nust
mit jongen onderholen zullen, heur!" Ik zee al niks meer. Ik zag
mien blauwe pakkien al in de kaaste hangen. En doe dee'k wat,
waor 'k al mien leven spiet van had hebbe. 'k Zee: „Wat wollen
jim dan?" En doe waa'k verleuren. „Kom", zee Lamert, „ie
valen mi'j niet of. Ie bin verstaandiger a'k docht hadde. Wat
wij' wollen? Now, lao' we dan mar zeggen, da'j' oons eerlik
snapt hebben. Mar 't geweer krieg ie niet en wij' gaon ok niet
mit jow. Ie kriegen disse knien en morgen brengen wij' jow ok
nog een haeze. Die kuj' dan zels in de pot stoppen en de knien
kuj' bij' 't verbaol doen. Wij' treffen 't nog al, dawwe in 't Drent-
se broek binnen. Dan komt et in Meppel veur 't recht en daor
bin ze wat mielder as op 'e Zwaog. Dat schilt oons een peer
tienties. Awwe jow daor now es iene van gavven, dan haj'
mitt'neer viefendattig. Want de Baron het jow toch viefentwin-
tig beloofd, niet? Now, dan is jow dag goed. Mar dat gaot van-
zels zó mar niet, dat kuj' ok wel begriepen. Wij' praoten of, da'j'
oons van now of an veerder mit rust laoten. En dan kuwwe
toekem jaor wel es weer zien. Now, wat zeg ie d'r van?"

Jan ston al die tied mar al mit 't geweer an de kop en zee
niks as: „'t Zol ok zunde van de petroon wezen".

Ik dochte an Grietien en an oonze beide joongies en an 't maegien, dat in bestel was. Zol dat kleine stumpertien heurheit niet iensen te zien kriegen? De Kroemen waren tot alles in staot! 't Was niet goed van mi'j, mar 't veurstel leek mi'j nog niet zo reer. En de butenwereld hoefde d'r ja niks van geweer te wodden? Daorom zee'k: „Now, vot dan mar, mar dan moe'k jim niet wéer in de vingers kriegen!” „Nee”, zee Lamert, „daor bin we ommes over of praot? Krek a'k zee, ie laoten oons veerder mit rust en toekem jaor doen we weer krek zo. En now moe'j 't vlogge weten, Jan, bi'j klaor?” „Ja”, zee disse. „Mit de butenste loop?” „Nee”, zee'k, „gien grappen. Ik neem 't an. Geef mi'j mar gauw de knien. Welterusten enne... niet weer over praoten!” Ik gong op huus an en 'k heurde ze nog een hiele tied lachen, die loeders!

'k Schaemde mi'j wel wat, mar zeg now zels, kon 'k eers? Doe 'k thuus kwam, was Grietien nog op. Ze zat in 't nachtjak bi'j de taofel en doe ze mi'j zag, dee ze krek as zag ze een geest. Ik zee heur dag en doe ze mien stemme heurde, kwam ze wat bi'j en zee: „Wiebe, mien jonge, bi'j daor? Wat bin 'k ongerust over jow west. 'k Har toch zokke rere prakkesaosies”. „Now”, zee'k, „'t har ok reer wodden kund”. En doe he'k heur alles verteld. Ik kon 't heur toch niet verzwiegen? Ze was niet kwaod op mi'j, mar wi'j goelden alle beide.

De ere daegs, ikke naor de Baron mit de knien. Ik dee him een stark verhael, want ik kon him toch niet uutleggen, hoe 't krek gaon was? Hi'j was in zien noppies, al gong 't him de ti'jen uut, da'k et geweer niet kregen har. Mar in elk geval, de Kroemen waren es een keer pakt en daor zollen ze wel aorig van bekommen, docht hi'j. Ze zollen now wel toekocht wezen, vun ie en hi'j gaf mi'j vieftig gulden! Daor schrok ik zó van, da'k doe nog haost deur de kurf zakte. Et geld braandde mi'j in de buse, mar wat kon 'k eers, as 't annemen? Ik duste de Baron niet an te kieken en hi'j zag grif an mi'j, da'k wat vremd dee en zee: „Je bent er nog zenuwachtig van. Nou, dat kan ik me begriipen. 't Is ook geen kleinigheid. Hier, dat is goed voor de zenuwen”. En doe haeld' ie de flesse en schonk oons allebeide een konjakkien in. Now, daor spi'jde ik niet in en de Baron ok niet. We kregen nóg iene en doe nóg iene en doe 'k

vot gong, klopten wiĳ mekeer om beurten op 'e schoolder. Ik was nog nooit zo eigen mit him west. Hiĳ har geliek, ik was d'r hielendal van opknap en ik zee : „Sjonge, jonge, ie hebben meraokel beste medesienen heur. Die bin nog beter as van dokter Sluus. En ankem jaor kom 'k wéér, dat bin wiĳ ofpraot”. Daor ha'k miĳ omtrent nog verpraot, mar de Baron begreep et gelokkig niet. 'k Leuve, dat ie een klein snegien in 't oor hadde.

Doe 'k thuus kwam, wus Grietien niet wat ze d'r an har, mar doe ze vernam, da'k em een betien omme hadde, het ze miĳ mar vlogge aachter de bedsteedeurties stopt.

En de Kroemen streupten mar veur 't vaderlaand weg en ien keer in 't jaor speulden wiĳ een betien komedie. Ik hoefde d'r 't veld niet iensen meer veur in. Ze brochten miĳ de knien thuus en ik maekte perses op en de Baron kon mar ofschoeven.

't Is vremd, aĳ ien keer op 't verkeerde pattien binnen, dan gaof hoe langer hoe veerder. Sjonge, 't zuut zo gauw an. In 't eerst biĳ niet hielendal lekker onder 't vessien en heĳ d'r mar laast van, mar dat gaot vanzels over. Zo gong 't miĳ ok. 'k Gong van kwaod tot arger. Zo snapte ik es biĳ gelok, of biĳ ongelok, krek zoĳt numen willen, es een ere streuper, die krek een dikke haeze uut 'n strik haelde, doe 'k him over 't mad kwam. 't Was Jan Hepken en 't speet miĳ, dat die et was, want hiĳ har miĳ weeks te veuren krek hulpen doe 'k een koe veur 't zul liggen har. Mar ja, ik kon him toch niet gewodden laoten. Dat kwam miĳ toeb ok in de ere. Hiĳ schrok vanzels slim, doe ie miĳ zag en zee : „Mar Wiebe, dat he'k toch niet an jow verdiend wel ? Kan dat perses niet over gaon ? Mien schoonmem is krek biĳ oons uutvanhuus en die schelt miĳ de poggel vol, as ze 't heurt”. „Nee Jan”, zee'k, „overgaon, dat kan niet. 'k Wol jow eers graeg een dienst doen, mar dit gaot niet. A'k die haeze now niet zien har, dan was 't nog tot daor an toe, mar hier kan 'k niks an doen. Eerlik is eerlik”. „Ja”, zee Jan, „daor heĳ geliek an, mar Wiebe mien jonge, ik durf niet thuus te kommen mit 'n perses an de broek. Mar ... eh ... ie zeden ... aĳ de haeze now niet zaggen, dan gong 't niet deur ?” „Nee”, zee'k, „dan kon 't er op deur”. En doe smheet Jan miĳ de haeze op 'e rogge en zee : „Now dan ! Ziej' de haeze now ?” „Nee”, zee'k, „hoe zo'k miĳ zels op 'e rogge zien kunnen ?” „Now, wel bedaankt dan”, zee

Jan en gong op een draffien vot. Hiĳ was zeker bange, da'k miĳ nog weer bedaenken zol. Mar wat zo'k? 'k Har 't ommes ien keer zegd! Wie kon ok daenken, dat Jan zo'e'n streek uuthaelen zol?

'n Ere keer zo'k mit de Baron op 'e jacht. 'k Heb, leuf ik, al verteld, dat hiĳ ze niet best raeken kon en daordeur har ie wel es een min zin. Dan har ie de lippe op 't daarde knoopsgat en wa'k nog slimmer vun, dan hul ie de haand op 'e pong! Daor ha'k mar een hekel an en daorom perbeerde ik altied om et wild zó te drieven, dat ie haost niet misschieten kón. Mar 't hulp as regel niet veule. Mar disse keer ha'k d'r wat áanders op vunnen. Ik har de veurige daegs krek een driekwat haesien pakt en dat bun ik an een aende touw in de neutegoorn, waor wat lange pieskepollen stonnen. Doe we 't veld in zollen, zee'k tegen de Baron: „Wiĳ mossen mar effen deur de neutegoorn. Daor he'k de laeste daegen al een keer of wat een haeze zien. Die kon d'r now es weer zitten”. Now, daor har de Baron wel oren naor. Wiĳ kwammen in de goorn en 't haesien raomde as een gek an 't touw. Zo now en dan zag ik him boven de pieskepollen uutkommen, mar de Baron zag vanzels niks. Ik trok him an de jasse en wees: „Pst! Daor! Een haeze!” Now zag ie him ok, hiĳ legde an, scheut en . . . daor steuf et haesien vot. Die sufferd, har ie now niet et touw deur scheuten?

Ja, zo zo'k nog een hiele protte vertellen kunnen, mar ie zollen daenken, da'k mien hiele leven niks eers daon hebbe as 'n aander bedriegen. En dat is toch niet waor, heur! Ik kreeg d'r op 't laest zéls last van. Doe de tieden dan ok wat roemer wodden en wiĳ de bienen wat onder 't gat kregen, besleut ik mar, om d'r mit op te holen. Ik vreug mien ontslag an, mar de Baron wol 't miĳ eerst niet iensen geven. Hiĳ har nog nooit zo'e'n beste jachtopziener had, zee ie. Ja, dat zee ie. Doe wodde 't miĳ te machtig. Ik zee: „Ie mossen 't es weten!” Ik wodde d'r muuilik omme en 'k begon te goelen as 'n kiend. En doe he'k him alles verteld. Ok dat van de Kroemen! En wat zee ie? „Kerel, ik kan 't me begriepen en ik hen blij, dat je me alles opbiecht!” Hiĳ gaf miĳ de haand en stopte mien kleine maegien nog een rieksdaelder in de speerpot. Ja, 't was een beste man, dat was 't. En 'k heb d'r nóg spiet van, da'k him pattietoeren

zó bedreugen hebbe. Mar as een katte in 't nauw zit, dot ie wel es rere sprongen en een jachtopziener ok.

Mar now 'k tóch ien keer an 't woord bin, moe'k je ok nog effen vertellen, hoe goochem as een vos pattietoeren wezen kan. 'k Was op een dag in 't veld en 'k zag in de veerte boven op een hekke een bruun ding liggen. 'k Dochte: „Wat zol dat toch wezen?” Ik kreup zachies an wat kotter bij en wat was 't? Een vos! Hi'j lag zo stille as een moes op et dikke aende van 't hekke. Doe 'k d'r een posien naor liggen har te kiekien, kwam d'r van de ere kaante een haeze an lopen. Zo as haezen graeg doen meugen, leup ie op 'e dam an en onder 't hekke deur. En doe wus ik in ienen, waor de vos op loerde. Doe de haeze goed en wel onder 't hekke deur was, perbeerde de vos him op 'e huid te springen. Mar hi'j nam de sprong wat te kot en de haeze naaide d'r uut. En wat dee de vos doe? Hi'j sprong lieke raozend weer op 't hekke, gong liggen en sprong doe weer. Krek as d'r weer een haeze onder deur kwam. Dat dee ie een keer of tiene en doe vun ie zeker, dat ie de slag te pakken har, want hi'j gong vot. Jan Lamers zol wel zeggen: „Mit de kraege op en de pest in”. Ik dochte: „Daor wi'k meer van weten” en de ere daegs gong 'k d'r weer henne, om de zelde tied zo wat. En ja, al rieklik gauw kwam de vos an zetten en sprong weer op 't hekke. Ik verruurde mi'j niet en waachte stiekem of. 't Duurde een hiele poos en ik wol al haost weer naor huus toe gaon. Mar de vos har 't wel an tied en bleef stokstief liggen. Daorom hul ik mi'j ok mar effen koest. En verempeld, doe 'k d'r zo wat twie uren legen har, kwam de haeze d'r ok weer an zetten. Hi'j har zeker niks in de gaten en zette recht op 't hekke of. Doe ie d'r goed en wel onder deur was, nam de vos een sprong en disse keer was 't raek! De vos toogde d'r mit vot en har d'r een goed maol an.

Ja, ie maekten van alles mit. Aj' es een streuper pakt hadden en die kon je laeter een loer dri'jen, dan leut ie 't as regel niet.

Zo ha'k Jouk Siemens es bekeurd mit 't jaegen in een eer zien veld en daor was ie mar aorig niedig omme. Op 'n zundagmorgen zag 'k him zo'e'n honderd tree veur mi'j uut gaon mit 'n zak op 'e rogge. De jacht was al sleuten en ik dochte: zol ie now ok nog streupen? Want wat zol ie eers in die zak hebben!

Grif een haeze ! Ik trok de hakke wat an, mar hiĳ har miĳ zeker in de gaten en nam de tree ok wat groter. 'k Begon op een sokkeldraffien te lopen, mar hiĳ ok. Ziej wel, docht ik, 't is gien goed spul. Ok stom van Jouk om zo mar op lochtschoondag mit 'n haeze deur 't dorp te gaon. Bertaol as de beul ! Mar dat zol him zoer opbreken. En wat zol ie sneu kieken ! Temeensen, now 't karkevolk ok al begon te lopen. Mar 't was zien eigen schuld. Ik zette de sokken d'r dan ok wat in, want hiĳ mos miĳ now niet ontkommen. Sjonge, wat kon die krel lopen. Ik rackte d'r van achter de poest. Mar 'k wun toch op him en doe 'k effen goed schrip zette, haeld' ik him in. Ik greep him biĳ de schoolder en zee : „How effen, Jouk ! Now biĳ d'r biĳ ! Geef miĳ die haeze mar !” En mit greep ik de zak beet.

Mar, wat schrok ik, want ... miauw ... auw ! zee 't. Die loeder ! 't Was gien haeze, mar een katte ! „Mar waarom leup ie dan zo harre ?” vreug 'k. „Omda'k gien gezelschap hebben wol”, zee Jouk smelend. En 't karkevolk, dat alles zien hadde, schatterde 't uut. Ik vun 't gloepende sneu en schaemde miĳ de ogen uut de kop. En 'k heb et nog vaeke heuren moeten.

Mar wat doeĳ now ? Zet ie dit ók in de kraante ? Dan hool ik drekt op, want eers strieken ze 't miĳ op mien oolde dag ok nog weer om 'e neuze en daor he'k niks gien aorigheid an. 'k Vertelle jow niks meer.

En zo komt et, dat hiermit dit verhaeltien uut is.

An Sunderklaos

Doe 'k nog zoe'n kleine beuker was
En niet in 't zoolt bebeten,
Doe he'k, as 't vief december was,
Vack' in mien stinkerd zeten.
D'r was mi'j ja veur waor verteld
Daj' álles van mi'j wussen !
En 'k sleup de laeste naacht of wat
Niet óp, mar ónder 't kussen !
Ik har jow wel-is-waor-nooit zien,
Mar in mien prenteboekies
Daor ston ie ommes op petret
Mit Piet en roe en koekies !
En 't huj en 't plassien roggenbrood
Uut 't eerpelscheldersbakkien,
Dat was de ere morgens vot
En ik kreeg grif mien pakkien !
Dat was de goeie, oolde tied,
Waor álles an mekeerde !
Mar waorin ik een centers ding
Nog ommeraek wardeerde !
Doe was d'r mar ién Sunderklaos !
Nów bi'jkaans een divisie !
Doe kwam ie inkeld as ik sleup !
Nów veur de televisie !
Nów maeken w' een verlangliet op
Van ál mar duurder spullen.
Wi'j kieken iens niet naor de pries,
Al bin 't de grootste prullen !
Oons eerpelbakkien is te klein !
En zéker minderweerdig !
Al zeggen wi'j nog „daank je wel”,
Et klinkt vaeks wat lichtveerdig.
Dat naomaek-sunderklaozenspul,
Dat leger zwatte pieten,

Daor gaot de smaek mi'j wel wat of!
Ik nuum et geldversmieten!
En daorum, beste Sunderklaos,
Mar dan de hiele échte,
Kom ván 't jaor weer es, as ik slaop!
Dan komt et wel terechte!
Ik zet mien eerpelbakkien klaor,
Mit huj en roggenbroggien!
En, veur as 't jow te duuster is,
Een pieteroulie-lochien!

De slaop uut

Klaos was een goeie kerel
En schone as de braand.
Klaos har een klein gebrekkien
En ok een klein verstaand.
Hi'j mocht zo geern pronken
En kocht now dit, dan dat!
En as ie zels gien geld har,
Dan liend' ie mar weer wat.
Now is zoks wel gien schaande,
Want zokken bin d'r méér,
Mar aj' Klaos es wat lienden,
Dan kreeg ie 't haost niet weer!
Zo kwam d'r laest een koopman
Mit 'n machtig mooie hoed.
Klaos docht: „Die wo'k wél hebben!
Die ston mi'j grif ok goed!”
De koopman vreug him geld of
En Klaos dee drekt een bod.
Hi'j kréég him, zol betaelen,
Mar . . . har nog wat tekot.
Hi'j zee: „Dat is now blinders!
Mar waacht mar hen-de-weer”.

Hij docht: Ik gao naor Jan toe,
Die lient mij wel 'n keer.
Mar Jan lag al op berre.
Dus klopte Klaos an 't glas.
En nao een peer keer kloppen
Vreug Jan wat of d'r was.
Klaos reup : „Jan ! Bij nog wakker !”
„Ja wisse, Klaos, hoe dan ?”
„Ik mos een schelling bruken,
Kuj die ok lienen, Jan ?
'k Belove, da'k him morgen
Weeromme brengen zal...
Ie kun mij toch wel heuren?”

„Nee Klaos, ik slaope al !”

Hi'j har geliek, mar . . .

Jan Tiessen wodde oolder,
Mar was nog daonig kras.
Hi'j kon nog beter fietsen
As doe ie twintig was!*

Mar as hi'j op de fiets zat,
Dan was de weg veur him!
En aj' d'r wat van zeden,
Dan was 't mar aorig slim.
Zo kwam ie es deur Assen
En mos de Kruusstraot' in.
Hi'j gaf vanzels gien richting
En belde liekemin.
Krek midden op 'e straote
Ston een verkeersagent.
Jan heurde him wat zeggen,
Mar docht: Wat wil die vent!
Hi'j trapte deur en beld' es,
Mar riegerolde wat.
Hi'j raekte de pelisie
En die vul plat op 't gat!
Jan wodde kel en vreug him:
„Hoe lopt dat of, mienheer P?”
Mar die was kwaod en snauwde:
„Let jij mar op 't verkeer!
Je hoorde toch, dat 'k „stop” zeil”
„Now, ja, 'k heb al wat heurd.
Mar was dan uut de weg gaon!
Dan was d'r niks gebeurd!”

*) Doe haj' nog gien fietsen.

Ok veur jow! (kastverhaeltien)

't Hatte sleug heur as een laomerstat. Stel je veur, dat Berend heur over 't mad kwam en heur op 'e huud sprong. Dan ston 't er niet te best veur. Want die Berend Lippe, die leug d'r niet ommel! D'r wodde zegd, dat ie in zien jonge jaoren reer wat in de botten har en een onverschillig meupel west was. Hi'j zol in Duutslaand es iene mit een kachellit dood houwde hebben. Of 't waor was, wussen ze niet, mar een vremde omkool was 't, die Berend. Hi'j hietten Berend Donker, mar iederiene nuumde him Berend Lippe. Dat kwam, omdat ie de onderste lippe altieten op 't darde knoops gat hadde. Hi'j keek altiet lieke gremietig en men har him nog nooit es glimken zien. D'r gongen vremde praoties van him. As jonge van vieftien jaor zol zien heit him de deure uutstuurd hebben omdat ie niet naor 't vraogeleren wol. Hi'j har de doornie es te fieter neumen en die kon dat mar niet goed verkroppen en stak him laeter as hi'j him es vergiste of zo, altieten de gek an. Veurnaemlik, as d'r ere jonges bi'j waren. En doe har Berend de kop d'r veur holen: hi'j wol niet weer naor 't vraogeleren! Zien heit was diaeken in de ofscheiden karke en die kon dat vanzels niet betiemen laoten. D'r waren in huus hadde woorden over valen en op 't laest har zien heit him 't huus uut jacht. Daor zol ie wel van bekommen en ie zol wel sloegstattend weeromme kommen. Mar Berend kwam niet weeromme! Hi'j wodde onderknechien op 'e Knulle en doe ie de bienen wat onder 't gat kreeg, gong ie naor Duutslaand; wat ie daor allegere uutspoekt har, wus gien iene, mar d'r gongen rere praoties van. Doe ie op 't laest weer op 'e Bult anlaandde, waren zien oolden al lange op 't hof. Berend bouwde zels van wat spekkisten een keet — een hoolten klinte — en hul mit gien meenske gemien-schop. Hi'j keek altiet lieke proel en as ie al es wat zee, waren 't meer vluukwoorden as gewone. Hi'j zol zels zien eigen gat wel redden, zee ie. En die smerige fienen, zoas Jouk Fedden en Lamert Anskan, daor kon ie wel van spi'jen.

En zo kwam 't, dat iederiene him schouwde en dat et jongvolk d'r nog al es op uut was om him goed lelk te kriegen. En daor hoefde niet zo veule veur te gebeuren. Ze hoefden mar krek tegen de hede, die veur de klinte ston, te schoppen, of Berend scheut in de klompen en hieste heur Fieke, zien hontien, an. Laest har Fieke Klaos Lamerts een winkelhaoke in zien blauwe kiele ropt en dat mos Berend vanzels betaeld zet wodden. Zo waren ze dan now an 't schrippen. De regentonne, die op 'e ziede van de keet ston, mos een betien uut de wege trokken wodden, zó, dat ie krek veur de deure kwam. Dat vul niet mit, want hi'j ston slicht vol waeter, en ze konnen him haost niet verwegen. Mar Klaos en Jouken Jan waren een peer gewoepste opscheuten baozer en doe ze nog es ommeraek broek zetten, kregen ze him te plak. Krek veur de deure. Now nog een stokkende klompe, die ze d'r appat veur mit neumen hadden, d'r an de achterkaante onder en klaor was 't. As Berend now de deure, die naor binnen dri'jde, los dee, dan kreeg ie de hiele tonne mit waeter om 'e ti'jen. Sjonge, jonge, wat zol ie kel wodden en wat zol ie te keer gaon.

Krek, doe ze heur daor mit heur beidend al over vernu-verden, hoe lelk as Berend wodden zol, doe schrokken ze heur haost uut de lieken. Wie kwam daor an over de hadde knotten? Berend! En hi'j zag ok grif wel wie zi'j waren, now de maone d'r krek deur kommen was! Ze naaiden elk een kaante uut. Klaos de weg uut en Jan de bouw op. 't Leup min op die knotten, die hier en daor ok nog wat glisterig waren. „Doerakken!” heurde Jan Berend al raozen. „Doerakken! Hier!” — en doe vul d'r een kneup — „hier! 'k Zal jim de poten breken!”

Hi'j kwam Jan achternao, de bouw op! Jan raekte al aorig gauw aachter de poest, mar hi'j leup, wat ie lopen kon. Hi'j keek es aachteromme en Berend haelde him al een aorig aentien in. In ienen vuulde Jan gien grond meer en vul veur-over in een diep zaandgat. Hi'j dee him gloepense zeer en 't wodde him gruun en geel veur de ogen. Noch effen per-beerde hi'j overaende te krummelen, mar de hiele wereld begon te dri'jen en hi'j zag allegere kachellitten en bietende

honnen op him of kommen.

Wat d'r doe veerder gebeurde, moch him laeter niet meer heugen. Doe hi'j weer bi'j kwam en de ogen opsleug, wus ie niet, wat ie d'r an hadde. Hi'j lag niet meer in 't zaandgat en ok niet thuus, mar in een kleine, lege bedstee. En wie zat daor veur zien berre? Nee toch? Ja, verempeld, dat was Berend! Zol die him dan toch kregen hebben en him de bienen kepot sleugen hebben? 't Kon best es zo wezen, want hi'j har d'r gien gevουλ in. Mar nee, hi'j kon ze toch nog verwegen! Dan waren ze ok niet stokkend! Mar wat dee Berend toch nuver! As Jan niet beter wus, zol ie haost zeggen, dat Berend an 't stillewezen was. Mar dat kon vanzels niet, want Berend har omme een hekel an de karke en zokke meensken bidden niet. Hi'j sleup grif. Wat vul Jan now eers dat gezichte van Berend mit. Hielendal niet om bange van te wodden. En die onderlippe leut ie now ok niet zo hangen. Heden, 't was ja krek as beweug die lippe wat. Ja, verempeld, Berend praotte in himzels. In ienen hul ie op en zee: „Amen!” Dus toch! Jan overaende. „Wat is 't, mien jonge?” Jan schrok opni'j! Now van die stemme! Hielendal de oolde raazerige Berend niet meer. En niet : „doerak !” mar „mien jonge !” „Wat is 't mien jonge ? Bi'j weer wakker? Goddank!” En vremd, doe kwammen de traonen de oolde man in de ogen.

„Berend”, duste Jan now te zeggen, „hoe kom ik hier bi'j jow op berre? Heb ie mi'j de bienen dan niet stokken houwd?”

„Wel nee, mien jonge, ie vullen in een zaandgat en doe gong ie van Jetse. Ik heb jow d'r mar veurzichtig uutild en hier henne dreugen. 'k Dochte grif, da'j om ziepe gongen. Ie baesden mar an ien stok deur. Mar now leuf ik dat et wat mit vaalt. Jongien, jongien, wat bin ik daor bliede omme. Dat et now ok zó treffen mos”.

„Mar Berend, dan heb ie mi'j 't leven red. En ik plaogde jow altieten zol Berend ik schaeme mi'j toch zol”

„Dat hoef ie niet te doen mien jonge. Nee, heur, ie meugen d'r wel bliede omme wezen. Want za'k jow es wat zeggen? Doe ie d'r zo in omme praotten, doe docht ik bi'j mi'j zels: wat kan ik hier now toch an doen! En doe inienen begonnen de klokken te huden, omdat et morgenvroeg preek is. Kasttied . . . !

Kiek, daar wodde ik as kiend altieten zo vremd van. Dan mien-
de ik, dat die klokken niet deur meensken, mar deur engelties
beweugen wodden. 't Was altieten, hoe za'k et zeggen, zo eers
as eers. Pattietoeren was 't krek, as zeden de klokken dan wat.
Laeter, as mit Kasttied de klokken luudden, dan begon ik te
vluken en te raozen om et mar niet te heuren. Ja, mien jonge,
Berend het een reer leven had. Ja. Mar now vanaovend, doe ie
daor zo laggen, doe kon ik mi'j d'r niet langer tegen verzetten.
Ik kon toch niet beginnen te vluken? Daorveur zat ik vuus te
veule over jow in! En doe . . . wodde ik muilik . . . en doe . . .
ik wete zels niet hoe 't was, mar doe was 't krek, as zeden die
klokken mar an ien stok deur : „Ok . . . veur . . . jow ! Ok . . . veur . .
jow!” En doe, mien jonge, doe he'k mien hadde kop beugen en
doe he'k daon, waor ik mi'j meer as vieftig jaor veur schaemd
hebbe . . . 'k Hoef jow daor now veerder niks van te vertellen.
't Het bepaold zo wezen moeten, mien jonge. En now is 't mor-
gen Kasttied en . . . disse keer is 't ok weer veur mi'j”.

Medesienen van dokter Sluus

'k Heurde laest een aorig staeltien
Van de oolde dokter Sluus.
Et gebeurde op een morgen
In et spreekuur, bi'j him thuus.
Doedertieden har de dokter
't In dat ure slimme drok.
Mar toch har ie altied grappies
En was meerstal goed op stok.
Hi'j gong eerst de riegel langes:
„Wat moet jij?” en „Wat scheelt jou?”
D' iene was wat slim krebentig,
D' ere kwam d'r veur zien vrouw.
Daarde was doe oolde Frouwkien.
Dokter zee : „Ben jij ook ziek ?”
„Ziek, now nee, en toch ok ál weer,
„'k Heb zoe'n last van rimmetiek!”
„Zó”, zee dokter, „'k begriip 't al!
Nou, daar heb ik wel wat voor!
Hier! En mocht het niet goed helpen,
Mag je nóg eens komen hoor!”
Dokter glimd' es en hi'j drokte
Heur een kwattien in de haand.
Dokter kénde zien pesjenten!
Want hi'j har een groot verstaand!

Omke

Omke har 't de laeste tied
Aorig veur de krenten.
En de neven loerden al
Op d' oold man zien centen.
Omke zol zien hiele spul
Grif an heur vermaeken.
En doe dokter 't neudig vun,
Bleven zij te waeken.
Omke sloemerde meest wat;
Baesde wat, bijtieden.
En zo 't leek was d' oolde man
Aorig gauw uut 't lieden.
„As 't zo veer is”, zee Jan doe,
„Moet 't dan eerste klasse?”
„Man!” zee Berend, opsternaot,
„Heb ie 't in de plasse?
't Is ja schaande van al 't geld!
Ie bin toch wel wiezer?
Hael d'r toch gien auto's bij
Veur die oolde gniezer!”

Doe sleug Omke d' ogen op
En zien aosem hokte.
Mar hi' hiemd': „Ik lope well
Maek mar niks gien drokte!”

Dan hebben wi'j nog niks te klaegen

Jan Saanders Klaos zat lessendaes
Bij Ties van Geert wat op te snieden.
„Ie hebben now”, zo zwetste Jan,
„Gien winters meer as vroeger tieden!
Wat is mi'j now zoe'n drupprien snij!
Dan mag 't mi'j nog wel aandere heugen!
Et was van ien-op twee en tachtig,
Doe lag die snij, da's ongeleugen,
Bij Pake an de daoke toe!
Et kachellit was vaaste vreuren!
En nargens kon ie onder 't ies
Een spraankien waeter meer bespeuren!
Doe laggen in de Weme-bos
De haezen in de eksternusten!
En op een keer zat dokter Sluus
Op 't klokkehuus wat uut te rusten!

De oolde pook (kastverhaeltien)

„Bin ie de ni'je?"

Mit disse vraoge zette Siemen van Albert Schepers Gese zien fiets dwas over 't pad, vlak veur de bienen van Klaos Wever, de ni'je jachtoppasser van de Baron van Aekinge tot Terwissche.

„Ik begriep e jow niet," zee Klaos, die al een hiele protte over Siemen tuntelen heurd hadde, mar him nog niet eerder tegen 't lief lopen was. „Of ie de ni'je „stille" binnen! Hool je mar niet zo onneuzel!" snauwde Siemen. En zonder of te waachten wat veur bescheid Klaos hier op geven zol, vervatte hi': „Now, ik bin Siemen en ik mag graeg es aachter de knienen an zitten. En now wo'k drekt mar effen mit jow ofakkederen. Dan weten wi' beide vot-en-daolik wat wi' an mekeer hebben. Kiek, ik bin zo wend, dat ze mi'j een tikkeltien mit ruste laoten. En aj' 't now niet mit mi'j in 't gaoren hebben willen, dan kuj' jow daor 't beste mar bi'j ansluten".

„Ie wollen zeggen, da'k jow mit dat streupen mar stiekem wat betiemen laoten moete?" vreug Klaos verheerd. „Dan bi'j an 't verkeerde adres, maot! As ie aorigheid an streupen hebben, dan moe'j dat zels weten, mar as ik de kaans kriege om jow te snappen, dan zu'j wel ondervienen, wie Klaos Wever is! Ik maeke mit jow gien ofspraakies en daormit uut!"

„Now mannegien, dan zo'k mar wat oppassen, da'j mi'j niet te veule in de wege lopen! Mien oolde pook is pattietoeren aorig wif en ik zorge niet veur Eltien en de kiender, heur! Daor moe'j rekenschap mit holen".

Sund die dag waren Siemen en Klaos in de kunde. Al was die kunde dan niet van de beste soorte.

Siemen streupte tegen de klippen an en hi'j wodde mit de dag bertaoler. Al leut Klaos himzels ok half verklumen as d'r een haeze of een knien in een strik zat, hi'j kon Siemen mar nooit bi'j de schobben kriege. En mit 't lochtbakken was 't al krekkeliek; hi'j kon him niet an de broek kommen. Wel trok Klaos now en dan een peer honderd hoepies op en kreeg Siemen daordeur vri'j wat minder haezen en knienen bi'j de aach-

terpoten, mar waar 't him om begonnen was, lokte niet: Siemen was him tot now toe iederkeer te vlogge en te liep of. En dat stak Klaos ommeraeck. Niet, dat de Baron d'r wat van zee, mar 't was him zels in de ere. Hi'j wól Siemen de ien of ere keer over 't mad kommen, zo reer kwam 't niet!

Eltien maekte heur vaeke ongerust as Klaos halve of hiele naachten van huus was. Mar Klaos zee dan: „Niet over in zitten, maegien! Ie weten toch ommes ok wel, da'k Siemen niet gewodden laoten kan? Enne.. as 't ongelok mi'j ál es treffen moch, dan zullen ze laeter niet van Klaos Wever zeggen kunnen, dat ie zien plicht niet daon het!” En as Eltien dan muuilik wodde, dan zee Klaos zachies (een aander mocht 't es heuren): „Now niet an de lippe trekken heur. Wi'j hebben oons leven ommes niet zels in hanen? Ikke niet en Siemen ok niet. Ik bin daor op 'e ruimte of in de bos krek lieke goed beweerd as bi'j jow in de wege”.

Daor mos Eltien 't dan mar mit doen. En daor kón ze 't ok wel mit doen. Want ze wus: Klaos har geliek! Mar toch dri'jde ze heur naachs een keer vaecker omme as Klaos niet thuus was. Ie konnen toch mar nooit weten. Die Siemen was een reer houwmes en een onverschillig meupel. As Klaos now mar niet te roekeloos was. Vandemiddag har ie nog zegd: „'t Moet reer kommen, a'k Siemen vanaovend 't Ni'jjaor niet of win”. Och, och, ze moch d'r niet an daenken! Stel je now toch es veur! En dan krek vanaovend! Morgen was 't Kasttied... Ze kon mar niet in de slaop kommen. Now ja, zoe'n haezeslaopien, mar dan schrok ze ok iederkeer weer wakker. Heur, vul daor gien schot? Mar dan praotte ze heur zels ok weer gerust. Waorum zol d'r now krek vanaovend of vannaacht wat gebeuren? Bi'jglieks har Klaos 't er vanmiddag wel omme zegd; hi'j zee zoks ommes wel es vaecker.

Mar d'r was vandemiddag eers wél reden veur Klaos om zo te praoten. Want bi'j de Veldhuzen, aachter een sparrebossien, lag een hat in de strik. Dat was van Siemen en die kwam het vanaovend of vannaacht grif ophaelen. Now zol 't d'r dan omme gaon. Klaos har him in twielochten al ofgeven en him verschoeld aachter en half onder een hulzenpolle. En, krek al kwam de netuur him te hulpe, et begon te krokken. De vlokken

wodden al gauw wat dikker en om een ure of zesse lag d'r wel een palm snij. Now kon Siemen him niet meer sporen en hi'j moech wel ogen hebben as een katte, as hi'j Klaos liggen zien kon. Klaos har mooi zichte en hi'j har alle hope, dat 't now iokken zol. Sjonge, jonge, hi'j har nog nooit zoe'n goeie Kasttied had. Zol Siemen haost kommen? Klaos duste him haost niet te verwegen.

Daor hoefde hi'j eers niet bot over in te zitten, want Siemen har him al lange in de smiezen. Die har de hiele middag al op 'e loer legen in een jeneverstronke, zoe'n vieftig tree veerder as Klaos. Doe ie Klaos an kommen zag, vluukte hi'j in himzels. Daor haj' 't al. Daor kwam die verhipte fiene al an. 'n Mooie kerel. Zundes in de karke zitten mit 'n vroom gezichte en deur de weke een eer et brood uut de mond stotten. Mar dat zol him disse keer niet glad zitten! Dat hat was van Siemen en dat hat kréég Siemen! Daor kon ie donder op zeggen! En as 't niet hoger of leger wol, dan mos de oolde pook mar es blaffen. Hi'j dee d'r now vaaste mar zwaore haegel op. Ie konnen nooit weten. Gien half wark maeken. As 't dan tóch mos, now vot dan mar. Die kerel vreug d'r ommes omme? Was dat hat niet van him? Hi'j har 't toch zels eerlik strikt? Now! Wat wol die kerel dan! „En die schaopies van kiender dan?” was d'r een stemme aachter zien vessien. Nee, now niet kienderachtig wodden. Wat har hi'j now te maeken mit Klaos zien kiender! Laot die vent dan thuus blieven en kastvassies zingen! Ha, ha, dat was lange zo geveerlik niet. Mar wat wat dát! Heurde hi'j daor wat? Krek as d'r een kiend raosde. Och, dát was vanzels iene van Jan Saken jongen. Die mjaekten ok altiet an. Kiek, Klaos har 't grif ok heurd. Die maekte him los uut de toeken en kwam overaende. Now zol 't d'r dan op an gaon. Siemen, jonge, hool de oolde pook klaor en zorg, daj' de eerste binnen. Mar wat is dát now? Klaos gaot ja de ere kaante op. Zol ie uut de broek moeten? Wat een bangescheet. Now, Siemen ok best. Die petrone is weer verdiend en 't hat brengt d'r lieke veule om op.

Ja, Klaos gong de ere kaante op. Hi'j har dat geluud ok heurd, hi'glieks wat duudliker as Siemen. Daor reup ja een kiend! Een kiend, dat ommeraek bange was. Dat koj' zo mar heuren. Klaos bedochte him gien ogenblik. Hier mos hulpen wodden,

want dit was niet pluus. 't Geluud kwam van de kaante van Hildenbarg, waor Auken jonges zommers blauwe kluten greuven. Nóg een keer heurde Klaos etzelde geluud, nóg benauwder. Now wus ie 't zeker. Daor zat grif een kiend in die klien-gatten. Hi'j smheet de klompen uut en zette de sokken d'r in. En ja, doe ie bi'j de eerste pette kwam, daor zag ie wel wat in de sni'j. Hier was iene valen. Hi'j kieken en daor zag ie een joo-gien veurover in de modder liggen, de bienen d'r omtrent hie-lendal in weg zakt. Hier mos vot-en-daolik hulpen wodden, eers was d'r gien raad an toe. Klaos gong plat op 't lief in de sni'j liggen en ja, hi'j kon 't kereltien krek berekken. Gelokkig, 't leefde nog. Klaos trok him d'r uut en doe 't mannegien weer op 'e wal lag, begon ie ofgrieselik te raozen. Mar dat was veur Klaos een teken, dat ie krek op 'e tied kommen was. Doe hi'j zag van wie 't iene was, schrok ie wel effen, mar hi'j bedochte him niet lange, kreeg him op 'e aarm en dreug him naor huus toe. Doe ie bi'j de achterdeure van 't joongien zien huus was zette hi'j him henne en zee: „Now kuj' 't wel vienen, daenk” en veurdat et kereltien 't in de gaten har, was Klaos vot. Naor Eltien.

Doe Siemen 't heer allienig har, waachtte hi'j nog een schof-fien of Klaos bi'jglieks ok nog weeromme kommen zol. Ie kon-nen nooit weten. Die fiene bin now ien keer niet te vertrou-wen. Mar alles bleef stille. Nee, toch niet. In de veerte heurde hi'j een jonge ofgemeten raozen. Dat was grif die raozerd van Jan Saken, die now mit een kroep-icken ommeraek van zien heit wat om 't jak kreeg. Now, Jan Saken har geliek. Wat dee die snotlepel bi'j duuster ok butendeure. Mar kom, de baene zol now wel vri'j wezen. Nog effen alle kaanten uut loeren en goed lustren. Doe 't stille bleef, gong 't hat vlogge in een zak en Siemen sjokselde, toch nog mit een omweg, op huus an. In de neutegoorn stopte hi'j et hat in de eerpelhutte. Hi'j zol 't nog mar niet mit naor huus nemen. Klaos moch nog es achter de hede liggen of zo. De oolde pook kwam in een holle proeme-boom en doe stapte Siemen op 'e achterdeure an. Mar wat was dat? D'r braande nog locht. 't Zol toch niet mit Triene te redden wezen? Dat was eers nog niet zo veer. Siemen begreep d'r niks van. Mar vlogge in huus, dan zol 't wel blieken doen.

Mar doe ie in de kaemer kwam, wodde hi'j toch nog kel. Want daor zat Jochem, zien ooldste joongien, bi'j Triene op 'e schoot, beide zo wit as een liek.

„Wat hewwe hier?” zee Siemen. „Ja, wat hewwe hier”, zee Triene. „Ie op 'e streup om Klaos dood te schieten en in tied lopt oonze Jochem in een venegat. As Klaos him d'r niet uut haeld har, was 't stumpertien stikt. Ja, kiek mar niet zo ongeleuvig! Jochem, vertel ie Heit mar es, wat as ie doen wollen”.

„Dat za'k wel doen”, zee 't kereltien en hi'j keek wat schruten naor Siemen, „mar dan moet Heit niet lelk wodden. Gesien van Jan Tiessen zee laest, dat d'r 's aovens veur Kasttied in 'e stal een klein poppien geboren wodde en dat iederiene die daor in leufde, zien hiele leven gelokkig wezen zol. Now, doe wol ik vanaovend es bi'j Jan Tiessen in 'e stal kieken as 't wel waar was en dan wo'k Heit en Mem d'r ok bi'j haeld hebben, want ik wol toch zo graeg, dat wi'j ok es gelokkig wodden zollen. Dan hoefde Heit ok niet meer te streupen. Now en doe bin 'k deur de snij 't pad biester raekt en doe wus ik hielendal niet meer waar a'k was en doe bin 'k in die smerige venepette zakt. Now en doe het Klaos mi'j d'r weer uuthaeld en mi'j hielendal an huus toe dreugen”.

„Mar”, stotterde Siemen, „waoromme haj' mi'j daor niks van verteld?”

„Omda'k bange was, dat Heit daor toch niks van leuven wol”.

„Waorvan niet?” zee Siemen.

„Now, van dat kientien vanzels!”

„Och,” zee Siemen en 't gemoed scheut him vol, „och, dat wee'k now zo nog niet, mien joongien. Ik leuve, da'k d'r vanaovend een hiel klein betien van zien hebbe . . .”

Jochem begreep d'r niks van en de oolde pook liekemin. Die staot sund die aovend mar in de proemeboom te roesten.

Mar Eltien slapt as een stiekelvarken!

Uut de oolde deuze

't Onderstaonde klein verhaeltien
Heb ik disser daegen heurd.
't Is zoe'n vieftig jaor verleden
Hier bi'j omme waor gebeurdt!
Nów het ieder dorp een veearts,
Vroeger wus men daor niet van.
As d'r doe een koe veur 't sul lag,
En 't leek reer, dan haeld' ie Jan!
Jan was slaachter, mar hi'j was d'r
Ok zoe'n betien veearts bi'j.
Jan die kon veniend bezetten,
Har verstaand van kalveri'j!
Hi'j wus overal haost raod veur,
Kon van alles, goed en gauw!
Aoderlaoten, biggesnieden,
Nuum mar op, et stikt niet nauw!
Mar Jan kon gien letter schrieven,
Lezen kon ie lieke min.
En dat kon ie niet goed kroppen!
't Was him stomme min naor 't zin!
Daorum leut ie dat nooit blieken
As d'r iene bi'j him kwam.
En zo was d'r meer as iene,
Die et dan ok niet vernam.
Op 'n keer gong Klaos d'r henne
Veur zien geit, die niet goed vrat.
Jan zee: „Gao mar effen zitten.
Schild' him al es eerder wat?
Nee? Dan za'k es effen kieken
Wat as 't aarme dier mekeert”.
En doe kreeg ie, uut de pultrum,
'n Hiel dik boek. Dat ston geleerd!
Hi'j sleug 't eupen op 'e taofel,
Dee de hanen onder 't heufd,

Krek of las ie, en mooi vaaste,
Het die Klaos dat ok geleufd.
Want Klaos waachtte en de kiender
Maekten wille bij de heerd.
't Gong wat harre; totdat Mem zee:
„Stil toch kiender! Heit studeert!”

Agatha

Lamert húl niet op: ik mós en ik zól een dag mit him op 'e jacht! Now moe'k d'r drekt bi'j zeggen, dat ie daor een reden veur har: hi'j har een ni'j hontien! En aj' Lamert heurden, dan was dat een meraokel. Zoenend was d'r in disse kontreinen gien twiede! Al zee ie dat now niet rond uut, ik markte wel, dat ie d'r op longerde, dat ik over dat hontien een stokkien in de kraante schrieven zol. Now, hi'j zal zien zin hebben.

Zo te zien, wás 't ok een alderdaonigst mooi hontien: wit mit bruun of bruun mit wit, dat wee'k zo niet. 't Kwam op 't zelde daele, want ie was hielendal egaol getiegerd. Eerlik waor, 't was een pronkstok, mit zien mooie spitse snutien en van die lange oorties. Ik daenke, dat zien soortgenoten him een „knappe” hond vienen. Now móch et ok wel wat appats wezen, want Lamert har d'r honderd daelder veur henne teld. Mar hi'j kwam uut een goed nust en d'r waren pepieren bi'j, mit deftige honne-naemen d'r op, waor ie van ofstamde. Niet doodgewoon Nimrod of Pluto, mar Brunostus vom Wesertor en Ritana van Hilverheide en zok soorte meer. 't Hontien har zels ok een deftige naeme, mar dat komt nog wel.

Wi'j dus op 'e jacht. 't Hontien was wat drok, mar dat zol wel over gaon, zee Lamert. Aj' d'r mar wat stroef mit jachten. Now, wat dat anbelangt, was ie bi'j Lamert wel in goeie hanen. Want zolange as de jacht los is, kuj' die alle daegen in 't veld treffen. De laeste haeze is zienend. Ik zegge wel es: „Lamert, manne-gien, daenk d'r omme: de haezen gruuien niet an de bomen. Ie moe'n ok wat speren, aj' toekem jaor weer wat veur de loop hebben willen”. En dan gef't hi'j mi'j ok wel geliek, mar jonge, 't is zo verleidelik aj' hier of daor nog zoe'n raand-haeze zitten weten. Zoe'n „geveerlike” haeze, nuumt Lamert dat, want kiek: „As ik him niet schiete, dan is ie veur Matten en die is omme-raek rap mit de pook, dat za'k je zeggen”.

Now, wat dat betreft, kan Lamert ok wel mit doen en de honnen kriegen et bi'j him dan ok wel an de broek. Dat gevlieg zol d'r daoromme wel gauw of gaon bi'j dit ni'je hontien.

Wij nammen eerst et „voel broekien”, waor nog al wat pieskepollen staon en al gauw stak Lamert et geweer uut en „klets”, daor roegelde een dikke haeze „over de bol”, zoas dat in jaegers-tael hiet. Ik en de hond hadden him nog niet iens zien. „Appot”, reup Lamert, „appot!” Mar ’t hontien dee niks. Lamert is wat kot veur ’t gat en hi’j pakte de haeze bi’j de lopers en zaaide him een aende vot om et hontien goed te beduden, dat dit now een haeze was. Weer raosde Lamert „Appot! appot! Toe dan toch! Appot!” Mar ’t hontien dochte grif: „As de baos die haeze tóch vot smit, waaromme zal ’k d’r dan nog mit omme togen?” Daormit bewees ie dan zien hoge kom-of, want deftige lu maecken heur ók niet drok as ’t niet neudig is. Ze numen dat mit een duur woord: „energie-verspilling”. ’t Kan vanzels ok wezen, dat ie in de huid wat schruten was veur zoe’n dooie haeze. Now zol dat niet zoe’n wonder wezen, want Lamert zien vrouw het et daor ok niet op staon en Lamert het d’r toch liekegoed een best wief an. En waaromme zol zoks bi’j een wiefies-hónd aanders wezen?

Mar al leek et dan ok, dat et hontien bange was veur een dóóie haeze, veur een levendige was ie dat beslist niet. Want effen laeter kwam d’r wéér zoe’n kanjer uut een pieskepolle. Buten schot. Mar ’t hontien zag him en die d’r achter an! Lópen dat dat ding kon! Mar dit zinnigde Lamert hielendal niet. Hi’j reup: „Hier! Hier!” Mar ’t hontien stuurde him nargens an. Lamert wodde opsternaot! Hi’j raosde nóg hadder: „Hier! Hier dan toch hond!” Mar ’t hulp niet. De netuur gong boven de leer en ’t hontien bleef achter de haeze „hetzen”. Inienen zette Lamert zien geweer op ’e grond en hul et mit de kni’jen vaaste. Hi’j was glad overstuur en begon him alle busen nao te vulen. Ik zee: „Wat doe’j nów toch, Lamert?” „Lucifes!” hiemde Lamert driftig, „waor he’k mien lucifes now toch laoten?” Ik bleef kalm en waarschouwde: „Wees toch veurzichtig Lamert! Ie willen de boel hier toch niet in de braand stikken? ’t Is ja zo dreuge as gaegel!” Mar Lamert stuurde him nargens an. Hi’j zochte en zochte en ja, daor har ie de lucifes! Hi’j hul et deusien zo veer meugelik van him of (zien ogen wodden minder en zien aarms wodden te kot) en reup doe zo harre as ie kon: „Agatha! Agatha!” Ik snapte d’r gien klap van, mar Agatha wél! Doe ze heur

naeme heurde, was 't krek as ze deur de bliksem truffen was. Ze drijde heur omme en uut een vieren kwam ze op Lamert of. Die zee: „Die verhipte naeme ok! Ik kán him mar niet ontholen, en 'k har him nog wel op 't lucifesdeusien schreven! Mar 't hontien lustert wel en dan komt er ere ok wel in odder”.

'k Leuf et ok wel. En as ik mi'j ooit nog es een jonge hond anmeten laot, dan gao ik Agatha vernumen.

Daenk om 'e voegels

As een koolde poester
Om de huzen wi'jt,
As et now es haegelt
En dan weer wat sni'jt,
Dan vien ie et noflik
Bi'j de waarme heerd!
En een paantien koffie
Is je hiel wat weerd!
As 't zo gloepend koold is
En et vrust, dat 't kraekt,
Dan is 't krek, as 't eten
Twie keer zo goed smaekt!
As de wiend mit vlaegen
Om je slaopen snidt,
Daenk dan es an 't vinkien,
Dat op 't potrak zit!
An de zwatte liester!
't Bi'jebietertien
Musken in de hede!
't Winterkeuninkien!
Zie ze daor es zitten
Op et kaele hoolt:
Mit een lege maege,
Hongerig en koold...!
Wi'j kun' oons nog waarmen,
Eten oons nog zat....
Toel Maek ze es bliedel
Geef heur ok es wat!

Knieperties (1)

Wat kun kleinjongen iene pattietoeren al reer te kak zetten. Doe ik mien kleindochtertien laest es gedipt nam over et doempien-zoegen, dat ze mar niet ofleren wil, kreeg ik te heuren: „Mar Pake dot et zels ommes ok?” Ik snapte 't drekt niet, mar doe zee dat iegeltien: „Ja, hooft Pake him now mar niet zo on-neuzell! Ie zeden ommes ni'jsend nog, daj' een kniepertien uut de doeme zoegen mossen?” Zoe'n strobbe, niet?

En now weten jim mitien waar de knieperties weg kommen. Op dat stok van zaeken hindert et dan ok niks, dat oons iezier stokkend is. Mar mit ni'jjaor speet et mi'j toch gloepend. Mien vrouw miende, dat et doe ok niet zo slim was, want bi'j de bakker koj' ze bi'j 't blik vol kopen en dan haj' d'r ok gien drokte mit! Mar 't mag mi'j niet lieken bi'j eigenbakte. Ze waren mi'j 't gaepen niet weerd. Geef mi'j mar die oolderwetse, zoas oolde Harmtien ze vroeger bakte. Ok al vul d'r doe leuf ik wel es een neusdrup in 't beslag. Mar daor pruufd' ie niks van en ze waren d'r lieke bros omme. Nee, ik hool van eigenmaekt spul, ok al komt de buusdoek d'r niet en de doeme wél bi'j te passel! Zo zit et en daor mit uut!

Kiender kun wel vaeker raeke zetten doen. Bi'j oonze burenen hebben ze ok twie van die hummelties. De iene lust zien pat wel. D'r komt him niks van onpasse en hi'j gruuft tegen de klippen op. Mar de aandere is een tiezebroek. Dat zit mar te pluzen en mit lange tanen te eten! En tessell! As een geit! Hi'j zit dan ok deurlopend in de pogge en kikt mar wat mieterig toe. Buurvrouw dot d'r van alles an, mar d'r is gien kruud veur wassen.

Mar vleden weke har ze d'r toch wat op vunnen. As Jouke krek zoeveule broggies at as Zweitse, dan kreeg ie veur elk broggien een kniepertien! Dat gong een dag of wat goed en de knieperties minderden mooi. Mem pochte d'r slim over en prees Jouke ommeraeck. Ik mos d'r ok getuge van wezen. Ze zee, mit Jouke an de rokken: „Wat gruuft die Jouke toch, niet Buurman?” Now, ik dee 't mienend d'r toe en Jouke glunderde. „Ja”, zee

Buurvrouw, „hiĳ et miĳ de oren haost van 't heufd! Hiĳ et krek lieke veule as Zweitse!” Jouke nikte. „Vertel Buurman mar es hoeveule broggies aĳ vademorgen had hebben”. „Vierel Krek lieke veule as Zweitse!” 't Kwam d'r zegevierend uut en now glunderde Mem. „Juust!” zee ze en om him nog wat an te fieteren, zee ze: „En as Zweitse now morgen es viewe op et, wat dot Jouke dan?” 't Kwam krek a'k dochte: „Dan et Jouke ok viewe op!” zee 't jongien. „En as Zweitse dan es zesse et?” 't Gong de goeie kaante uut. As 't zo deur gong, wodde Jouke een kerel as Kast en Kast is een kerel, die de broek bast, zeden wiĳ as kien-der. „Dan et Jouke ok zesse” was 't bescheid. Buurvrouw har d'r zuver nocht an en gong deur: „En as Zweitse dan es achte op et, wat dot Jouke dan?” Ze was al wisse van 't antwoord. Mar ze kreeg et lit op 'e neuze: „Spiĳen!” zee Jouke en 't kereltien kóórde al as ie d'r an dochte: acht broggies!

Jouke is biĳ oons aorig thuus. Hiĳ wet haost krek lieke goed as wiĳ waor 't spul staot. Zo har mien vrouw gister een thee-drinker. Die har grif een minne nacht had, want ze dee niks as gaepen. Jouke keek heur kaante al es uut en mien vrouw har d'r mar last van. Ze zee tegen Jouke: „Je weten de knieperties wel te staon, niet?” 't Koppien gong op en daele. „Prissenteer dan mar es!” Now, dat hoefde mien vrouw gien twie keer te zeggen, want hiĳ wus wel, dan kreeg hiĳ ok iene! Mar et duurde niet zo lange, doe stotte hiĳ mien vrouw es an en zee: „Buurvrouw, ze gaept al wéér!”

En zo bin wiĳ toch nog vlogge deur oonze kochte knieperties raekt. 't Spiet miĳ niks. Mar 'k zal ál zien, da'k oons eigen iezer weer in odder kriege. Al moe'k zéls ok an 't bakken!

Knieperties (2)

Jan was wel een annemelik joongien. Mar as him wat niet zinde, dan kon ie ommeraek bokkig wezen. Bij 't onfesoenlike of.

Zo mos ie hasems veur zien heit een haeze naor de „baron” brengen. 't Is dus al effen leden, want doedertieden woonde d'r op Aekinge nog een baron, mienheer „van Aekinge tot Terwische”. Mienheer de baron kon ze zels niet al te best raeken en daorom har ie Jan zien heit permissie geven om now en dan es een haeze te schieten. Mar veur wat heurt wat en de baron wol ók wel es wat in de pot hebben.

Dat was now al een jaor of wat zo gaon. Jan brocht de haeze naor Aekinge. De eerste peer keer longerde hi'j wel es op een appel of een pere, mar d'r zat nooit wat an.

Now har Heit wéér 'n haeze scheuten. 'n Dikke, wel 'n achtponder. Die mos de baron mar hebben. En Jan d'r mit op reize. Hi'j leut de klopper op de zwaore iekenhoolten deure valen en de baron dee zels eupen. „Hier is een haeze”, zee Jan. „Ja, dat zie ik”, zee de baron, „maar moet dat zó?” Jan trok es wat mit de schoolders, mar zee niks. „Hoe heet je eigenlijk?” „Jan!” „Wát Jan? Kun je niet met twee woorden spreken?” zee de baron. Mar Jan hul him onneuzel en dee of ie 't niet begreep. „Nou, ik zal je wel helpen”, zee de baron, „je moet er „mijnheer” bij zeggen. 'k Zal 't je nóg eens vragen. Hoe heet je?” Now snapte Jan 't en zee: „Mienheer Jan!” De baron begon verempeld te glimken. Hi'j kreeg d'r nocht an! Toch wel een aorig kereltien. D'r mos him allienig nog wat fesoen bi'j brocht wodden. Dat zol hi'j dan es perberen. „Nee, zo bedoel ik het niet”, zee de baron, „wacht eens. Ik zal je eens leren hoe het hoort. We doen net of jij de baron bent en ik Jan. Geef mij die haas maar en kom jij maar hier in de gang. Dan ga ik op de stoep staan”. Daor har Jan ók wel nocht an en hi'j stapte permantig in 't grote huus. De baron dee een peer stappen terogge, nam de pette of en zee: „Dag mijnheer! De complementen van mijn vader en hier was een haas”. Jan speulde meraokel mit en zee: „O, dank je wel,

mijn jongen! Dat is een kanjer, hoor! Doe de groeten aan je vader!" Doe dee ie krek as ie in 't vesbusien taastte, maekte een rejaol gebaor en zee: „En hier heb jij een kwartje voor de boodschap!"

Doe vul de baron uut zien rol en bulderde: „Brutale aap! Scheer je weg!" En doe maekte Jan mar gauw, dat ie uut de voeten kwam.

Mar laeter kreeg mienheer een fesoenlik bescheid en Jan zien kwattien!

En ze weten in Aekingé nóg wel, hoe 't heurt!

Een sterk hemd

Gister zol ik, in twielochten,
Mit de trein naor Zwolle gaon.
Mar doe bleef, an diss' kaant Staphorst,
't Hiele spul in ienen staon.
Vrouwlu gierden! Manlu vlokten!
Iederiene schrok d'r van!
En de alderdriesten vreugen:
„Conducteur, wat schilt d'r an?”
Mar die snauwde, dat d'r iene
An de noodrem trokken har.
„Aanders is d'r”, zee hi'j, „wa'k niet leuve,
Mit de stroom wat in de war!”
Mar hoe as de man ok zochte,
Alles was zo as et heurt.
„k Snap d'r niks van!” zee de man doe.
„Hier is grif wat reers gebeur!
A'k ontdekke, wie dit flikt het,
Maek ik him perses-verbaol!”
Mar et was en bleef een raodsel
En de trein ston as een paoll
Mar . . . doe heurden w' in de veerte
Een benauwd en hies geluud!
Op 't geheur of was 't de kaante
Van de retirade uut.
En verempeld! Op dit plakkien
Zat een maegere jongvent
Slim bezwiet en dubbel voolden
In een zeker instrement!
„Conducteur!” zo hiemde hi'j doe,
„Waorum kom ie nów toch pas?
Rie' de trein toch wat terogge!
Want mien hemd zit om 'e as!”

Liften

Lamerts Klaos was naor de meid west.
Naor Berkoop, naor Jouken Griet!
Hi'j mos mit de billewaegen,
Want een fiets bezat ie niet.
't Was wel wat een grote reize,
En 't was wel wat veer van honk,
Mar dat har ie d'r veur over!
Grietien was een hélder jonk!
Mar doe kwam bi'j Bekhofstille
Him een auto aachterop.
„Sjonge,” docht Klaos, „dat za'k treffen!”
Haand omhogens; auto stop!
Remmen knasten, deure eupen:
„Woj' mitrieden? Stap mar in!”
Klaos leut him gien twie keer nugen!
Dit gong him mar best naor 't zin.
„En waor moet de reize henne?”
Vreug et heerschop aachter 't stuur.
„k Woon an d' ere kaante Makkum,
't Darde huus veurbi'j Piet Schuur”.
„How! Hier is 't all! Dat gaot vlogge!
En wat is de zwaorigheid?”
„Dat kost niks heur, laot mar zitten”.
Was et kot, rejaol bescheid.
D' autodeure gong al eupen,
Mar Klaos dreutelde nog wat.
Hi'j keek veur en hi'j keek aachter,
Naost de auto en op 't pad . . .
„Zuuk ie wat?” vreug doe et heerschop,
„Kan 'k jow helpen altemet?”
„Ja,” zee Klaos, „ik mis mien klompen!
Die ha'k veur de deure zet!”

Wetig

Jantien is now achtentachtig.
Mar, ie zien et heur niet an!
Zij dot nóg de boerkerijje
Mit heur ooldste zeune Jan!
Aj' heur heuren risseneren
Over „'t jong" (zo nuumt ze Jan),
Blift dat altied nog „zoe'n bongel"
En gien, ok al oolde, man.
Laest zee'k tegen 't oolde meenske:
„Jan het nooit een vrouw had, wel?
't Is mar mooi, dat hi'j jongvent bleef,
Want now hej' een bulte stell!"
„Ja, dat is ok zo," zee Jantien.
„En daor bin 'k ok dankber veur,
Mar 't jong wodt al vri'j wat wétig!
Hi'j wil 't haost *mit* weten, heur!"

Poletiek

Piet zee lestdaes es tegen Jan:
„Neem dít now van jow buurman an:
„Wát aj' ok binnen, aarm of riek,
Bemuui je nooit mit poletiek!
Doe krek as ikke: Hool je vri'j
En wor gien lid van een pertij'!
Ik bin nog nooit pertij'man west
En 'k kan mit iederiene best!"
Jan glimdf en zee: „Now is 't wel breek,
Mar dát vien *ik* now poletiek!"

Belevenissen van een Stellingwarver boer

Wij boeren en boerinnen uut de Friese Zuid-Oosthoeke, uut de Stellingwarven, wij wodden deur pattie lu niet hielendal veur vol an keken. D'r wodt nog al es van oons zegd, dat wij niet van de liepsten binnen. Och, wij laoten heur mar wat praoten, want zij weten niet beter. Zij hebben nog nooit zien hoeveule bunders heide en onlaand daar in de laeste jaoren anmaekt is tot meraokel best laand en hoe al dat laand mit vliet, mit overleg en mit verstaand bewarkt wodt. Zij hebben zels nog nooit blaoren in de hanen had, mar ze hebben as regel ok minder in 't kammenet. En, daarom, wij trekken oons van al die praoties niet veule an. Een Stellingwarver het een hadde kop en hi'j gaot zien eigen gang. Vandaor, daj' nog wel es vaeke op zoe'n oolde Saksische boerderi'je, die d'r jammer genog haost niet meer binnen, op de veurgevel lezen konnen: En de boer, hij ploegde voort.

Kiek, dát is et. Hi'j trekt him van hiel die veurnaeme wereld niks an en hi'j trekt zien voren recht.

En now ik et toch over 't ploegen hebbe, now za'k jim es vertellen, wat Jan Lamers lessend overkommen is. Doe die op de hoge Es an 't bouwen was, op 't zelde stok laand, waar ok zien heit en zien pake al boerkt hadden, doe kwam daar in ienen wat uut die oolde grond naor boven zetten. 't Gleensterde wat en 't leek krek een stokkien glas. Dat dochte Jan temeensen. Mar doe ie 't op kreeg en d'r naor keek, doe schrok ie zo, dat de bienen him onder 't gat trilden. „Oonze heit! Oonze heit!” raosd' ie. „Hoe is 't meuglik! Oonze heit!” Hi'j miende, dat ie 't petret van zien heit vunnen har. Dat 't een hiel gewoon stokkien spiegelglas was, har ie hielendal niet in de gaten, want dat har ie van zien leven nog nooit zien. Doe ie dus zien eigen gezichte in dat stokkien glas zag, docht' ie niks eers of 't was zien heit. Hi'j was d'r glad van overstuur. Op 't aende van elke vore hul hi'j 't peerd effenties in, vuulde in de buse, keek naor 't stokkien glas en zee al mar hadde op: „Heit! Heit dan toch!”

Doe ie thuis kwam, was ie nog zó van streek, dat ie 't zien

vrouw niet iensen vertelde. Mar Stellingwarver vrouwluden bin scharp en Triene har al gauw in de smiezen, dat Jan wat har. „Wat hej' toch!” zee ze. „bi'j niet goed? Of hej' jow weer te drok maakt mit 't bouwen? Ie bin ok altieten zo overdreven!” Och, vrouwluden bin niet ni'jsgierig, mar ze willen toch wel graeg van alles weten en zo gong 't Triene ok. „Toe, zeg dan es wat!” zee ze. Mar Jan leut disse keer es niks los en zee niks as: „Allergere verbeeldinge van jow. Mi'j mekeert niks”. Mar now wodde Triene nóg ni'jsgieriger. Dit deugde niet. Jan har wat en dat wol ie heur niet zeggen. Dit zól en mós zi'j weten. Want dat ie heur wat ontdee, dat ston zo vaaste as een huus. Dat kon ze mar niet bi'j heur weg zetten. En doe Jan 's aovens al op berre was gong Triene naor zien kleren en snuuide alle busen nao. En daor vun ze wat! Daor haj' 't all 'n Stokkien glas? Wat veur bezunders zol dat now wezen? Mar mit keek ze d'r op en mit een: „Och herekies!” vleug ze op 't bedstee of en begon te goelen zo harre ze kon. Jan wodde d'r wakker van. „Wat schilt jow toch?” zee ie wat onneuzel. „Wat schilt jow? Wat schilt jow? Ja, dat moej' neudig vraogen! En dit petret dan?” raosde Triene now. „Ha'k et niet docht? 'k Zag et vanaovend drekt wel an jow. Zeg ie ok nog: mi'j schilt niks! Nee, een áánder! Een áánder! En dan ok nog zo'e'n lilkerd!”

Ja, Stellingwarver vrouwluden bin scharp. Scharp en zunig. Daor kan 'k ók nog een staeltien van vertellen. Klaos Rinken kreeg zo deur de weke van zien vrouw niet zo veule centen in de buse. Krek genog om 's zaoterdaegs de scheerbaos te betaeken, mar meer ok al niet. En now wee'k wel, dat et doeder-tieden ok niet mit vul veur 'n arbeidersvrouw om de aenties an mekeer te kriegen, want zo'e'n vrouw die ston d'r dan toch mar veur om mit zo'e'n bekrompen weekloontien rond te kommen. Mar Klaos zien vrouw was toch een betien té zunig. En daordeur kwam et, dat Klaos, as ie ál es mit 't ien of aander een cent extra verdiende, et zien vrouw altieten perbeerde te ont-doen. Zo was dat ok gaon een posien veur Oosterwooldemer maat. Daor wol Klaos toch zo meraokel graeg henne en dan mos ie wel een cent omme hanen hebben. As jonge al leek him dat zo mooi toe om in een mallemeule te dri'jen en laeter, doe ie mit zien Femmegien pattietoeren in zo'e'n mooi botien zat,

waor as ze haost hielendal in weg zakten, sjonge, dat vun Klaos toch zó mooi. En dan van die tenten mit slangemeensken en hoornblaazers en van die jonge maegies, die zo meraokel mooi daansen konnen. As Klaos d'r an dochte, dan kreeg ie d'r altieten nog weer zin an. Mar ja, 't moch him now niet meer beuren en hi'j mos him now meerstal mit de herinnering tevreden stellen. Mar disse keer har ie een peer centen overspeerd, mar dat har ie vanzels niet an Femmegien verteld. Kuj' begriepen! 't Waren twee guldens en twee kwatties. Mar dat dekselse geld. Dat mag zo graeg rammelen en dan sleug Klaos bi'jtieden 't zwiet uut. Hi'j duste 't niet langer in de buse te holen en har 't al es in 't hoekien op 'e bedsplaanke legd. Mar dat vertrouwd' ie toch ok niet. Doe dee ie 't mar weer in de buse en drokte de busdoek d'r stief op. En 's aovens veur de maat — 't wil ok altieten reer treffen — zee Femmegien onder 't eten: „Morgen is 't Oosterwooldemer maat. Daor zo'k now best es henne willen. Mar ja, 't kan vanzels niet; de brune kan 't niet trekken. As ie now mar es wat óver verdienden, Klaos. Verdien ie nooit es wat over?”

't Bloed leup Klaos naor 't heufd. „Wat is d'r?” zee Femmegien. „Wat schilt jow in ienen?” „Och niks,” zee Klaos. „Now, ie kriegen ja een kleur as ik weet niet hoe. Ie konnen jow wel niet zuver vulen”. „Och meenske,” zee Klaos, „ik mi'j niet zuver vulen? Dreeg ik altieten niet alles of? Nee meenske, as ie die bri'j mar niet zo blinderse hiete hadden. Ik braan mi'j de tonge d'r ja an. Daorom lopt et bloed mi'j zo omhogens.”

Klaos stak de piepe nog es an en Femmegien redderde de taofel wat of. Doe ze daor mit klaor was, zee ze: „Zie zo, a'j de piepe now uut hebben, mossen wi'j mar gauw op berre. Ie konnen wel niks gien haost hebben. Ie drokkedreten mar wat omme. En now douk jow broek niet as een oolde vodde onder de stoel heur! Dat doe'j mi'j de laeste tied vuus te vaeke.”

Ja, dat uuttrekken, dat was 's aovens wat. Dat mos veurzichtig gaon. Klaos har een hopen zorgen over die riekdaelder. Want Femmegien moch him pattietoeren de busen ok nog wel es nao vulen. Dat mos now de laeste aovend ál goed gaon. Hi'j mos zien, dat ie 't geld zo ongemarkt uut de buse kreeg en dan mar mit op berre. Hi'j haelde 't uut de buse en kneep et stief in de

haand. Mar doe kon ie him de hozen haost niet uut kriegen. „Wat zit ie daor toch te knoeien,” zee Femmegien. „Maek mar wat an”. En daor lag Klaos mittertied naost Femmegien onder de dekens. Mit 't geld nog in de voest. En hi'j wus d'r veerder ok gien raad mit. Femmegien sleup al gauw, mar Klaos kreeg nog gien winkien in de ogen. Mar doe kreeg ie in ienen een idee: As ze vroeger as kiender bosschoppen doen mossen, dan kneupte heur mem heur de centen in de tippe van de buusdoek. Dat was ja wat. Mar een buusdoek har ie hier niet. Wee'j wat? In de slippe van 't hemd. Dat kon krek lieke goed. Kerel nog toe. Dat ie daor niet eerder an docht har. Mar deksels, wat zat dat daor allegere reer. Krek al was zien hemd in de tieze. Mar op 't laeste kreeg ie 't veur mekeer. Effen dri'jen en dan een kneup d'r op. Zie zo, in odder. Foj' dat was een hiele roffel, mar now was 't dan ok veur mekeer. Hi'j dri'jde him omme en was rieklik gauw in de rust. Mar dromen, dat ie dee! Hi'j kneupte in buusdoeken, in hemdslippen, in bostrokken en d'r kwam gien aende an. Om kwat veur zesse leup de wekker of en Femmegien krummelde drekt overaende. Ze stak de voeten in de sloffen en stak 't pietereliestel an veur de thee. Mar onder de bedrieven deur was 't iederkeer krek as heur van aachtren wat tegen 't dikke van 't gat sleug. Ze har ok al es aachter heur langes grepen, mar kon niks ontdekken.

„Kom er es uut, Klaos”, zee ze doe. „Wat zit mi'j daor aachter toch te bongelen?” Meensken, kiender nog toe! 't Haor was Klaos al recht over aende kommen. Want hi'j har de meneuvels van Femmegien al effenties ankeken. „'k Zal es zien”, zee ie. „Ik komme al. Toe, stao dan es effen stille. Hier he'k et al. 't Is ja een knoedeltien!”

„Een knoedeltien Klaos? Hoe kan dat dan! Doe dan es eupen! Toe dan toch! Nee, mar he'k now van mien leven! Twie guldens en twie kwatties! Dat is ja klaore hekseri'je! Mar daor geleuf ik niet an! Daor zit wat aandere aachter Klaos. Kiek mi'j es an”.

Klaos hul him disse keer meraokel best. Mar hi'j lachte toch een betien zoer-zuuite, doe ie zee: „'k Zal 't je mar zeggen, Femmegien. Dat heb ik daon. Ik heb jow dat geld stiekem in 't hemd kneupt. Veur de maat! Veur een rittien in de mallemeule, waar ie mi'j altieten zo lekker dicht an kroepen konnen. Ik

wol jow es verrassen, Femmegien. Ik wol vandaege nog es een keer oolderwets maat holen”.

„Och jonge dan toch”, zee Femmegien. „Wat vien ik dát mooi van jow, Klaos. Bedaankt heur! Hattelik bedaankt! Marre . . . wat hej’ daor toch een reer plakkien veur uut zocht!”

Op ’e maat leup Klaos zien oolde kammeraod Pieter Rinken tegen ’t lief en doe hi’j him alles verteld har, hebben ze mit zien beidend nog een slokkien dronken bi’j Jouken jongen.

Jim moeten mar zie zo daenken: Een Stellingwarver het deur de jaoren henne wel vaeker tegenslag had, mar hi’j stikt de kop altieten weer in de wiend en hi’j ploegt weer bedeed veerder en hi’j trekt zien voren recht. Recht deur de bouwkaampe, waar ok zien heit en zien pake al bouwd hebben.

Fesoën

Nao de preek har doornie de gemeente op 't hatte bunnen, dat ze toch veural et kärkeblattien altieten goed lezen mos. D'r wodde niet veur niks zoeveule wark op daon, zee ie en de bezorgers broesden niet ommenocht hiele aenden deur de modder. Et mos ok niet in de turfbak of op een zeker plak belanen, zee ie. Daor har ie 't bi'j slot van de zaeke niet veur schreven. En daor har de man geliek an.

Doe Pieter et nao 't voeren dan ok uut de binderbuse haelde, de brillle es mit de buusdoek ofhemmelde en 't gat op 'e stoel plakte, begon ie van veuren of an te lezen. D'r stond hiel wat in. Sjonge, wat kon doornie schrieven! Ommeraek! Pieter begreep alles wel niet, mar dat kon doornie niet helpen en slimme woorden koj ja wel overslaon.

Mar doe zag ie wat, dat ie wél begreep. Daor ston, dat doornie morgen jaorig wezen zoll! En now wol hi'j doornie es zien laoten, dat ie 't blattien goed lezen har. De ere aovens trok ie zien verstruperspakkien an en mooi op 'e tied gong ie op 'e pasterie of. D'r ston wel niet hi'j, dat d'r wat van geven wodde, mar een koppien koffie was toch ok al 't minste, dat d'r an zat, docht Pieter. En wie wet, ok nog wel een knappe segare. En daor was ie wel wat op gelooid.

Pieter trok an de belle, al ston et hiele dorp in de braand en al reedlik gauw kwam doornie d'r an sloffen. Zien luusters jassien an. Pieter wus hoe 't heurde. Veurd dat doornie wat zeggen kon, stak Pieter zien grote haand al uut en zee: „Wel gefelseteerd, doornie! En dat doornie d'r nog mar een bult bi'j kriegen mag!”

De jaorige kromp haost in mekeer, zó stief kneep Pieter, en hi'j zee, wat verheerd: „Dank je wel, Pieter! Dank je well! Kom d'r maar even in!” Dat leut Pieter him gien twie keer zeggen. De zwatte klompen kwammen naost de veurdeure en de pette in de haand. Doornie leut him in de kaemer en zee: „Ga zitten! Mar hoe wist jij toch, dat ik vandaag jarig ben?” Doe was 't Pieter zien beurt om veraldereerd te wezen en hi'j zee: „Mar

het doornie et gemeenteblattien dan niet lezen?" Dat was 1—0 veur Pieter en doornie nokkerde wat. Op zoe'n strieker har ie niet rekend. Hi'j zette Pieter mar vlogge een beker mit segaren veur en zee: „Hier, steek maar eens op! 'k Zal mijn vrouw vragen of ze de koffie al klaar heeft". Mit gong ie naor de keuken. Hi'j mos d'r effen uut om wat te bekommen van disse slag. Mevrouw har de gek mit him en bedee heur haost van 't lachen. Doornie wodde d'r sneu van, mar hi'j mos toegeven: hi'j was in zien eigen foeke vongen! Mit 'n beidend gongen ze weer in de kaemer, mevrouw mit een koppien koffie en een trommegien eierkoeken. Pieter har al een segare in de braand en fielseerde mevrouw ok. Die prees him ommeraek, dat ie 't blattien zo goed lezen har en zette de koffie en 't trommegien veur him daele. Now, d'r kwam Pieter niks van onpasse. Mar hi'j hul zien fesoen en zee: „Mar dát was de reize niet! Mevrouw maekt et vusen te bot! Die kan 'k lange niet op!" En hi'j wees naor et trommegien. Mevrouw har nargens gien euvelmoed in en zee: „Och wat, zo'n gezonde kerel. Die lust toch wel wat?"

Hár ze 't mar niet zegd! Want Pieter leut him now gien twee keer nugen. Hi'j graaide een eierkoeke uut et trommegien en maekte d'r kotte metten mit. Zok spul kreeg ie alle daegen niet en mevrouw har 't ja zegd? De twiede koeke gong de weg van de eerste, de daarde ok en de vierde wodde d'r mit wat koffie deur spuuld. Doe zat d'r nog iene in en Pieter wol him niet kennen laoten. Hi'j mos d'r wel wat tegen schoren, mar hi'j wol mevrouw niet offronteren. 't Zol ja krek wezen as ie heur spul niet lustte.

Doe ie 't beschript har, was ie nog allienig in de kaemer. Doornie en mevrouw waren d'r stiekem uut sloept en waachten in de keuken et twiede bedrief of. Dat kwam ok: Pieter pakte et half smulten klontien uut et koppien en knapte et tussen de stok of wat stommels, die ie nog riek was, an gruus. Doe kreeg ie de stokmennig segaren uut de beker en stak die in de buse.

Now kwam doornie weer bi'j him en Pieter zee: „Dat vul d'r goed in, doornie! 'k Bin bliede, dat wi'j zoe'n mooi gemeenteblattien hebben. Mar now zak ik mar weer of, want doornie zal nog wel meer anloop kriegen. Ik heb 't mienen

d'r wel toe daon, donkt mij".

Daor was doornie 't mit iens. Pieter voestte mit doornie en zakkebaande weer op huus an. Onderwegens het ie spi'jd as een reiger en mos ie een keer of wat op 'e huken zitten. D'r wódt zegd, dat sund dié tied de baarmsloot naost de Broggelaene zo alderheiselikst stinkt . . .

Doe doornie weer in de kaemer kwam, was mevrouw et lachen vergaon. Ze gnees as een mudde veur 't geutsgat en doe zag doornie et daarde bedrief: onder de stoel, waar Pieter op zeten har, lag een dikke, soppige tebaksproeme. Hielendal uutlopen.

De kringen zitten d'r nóg van in 't vloerklied.

De boer

Ik bin mar een boer
en ik wark op et laand;
Van deftige zaeken
heb ik gien verstaand.
Ik ploege en egge,
ik plaant en ik zi'j,
Ik koeflatten streie,
ik melk en ik mi'j.
Ik lege de gruppe
en ik streie de dong.
Ik haantienbak zels
mar mien vrouw het de pong!
Ik reddig de potstal
en gao achter 't peerd;
Ik klaeg ommeraek,
ok al is dat verkeerd.
Ik weter de biesten,
ik meste de burg;
'k Verkope de eerpels
et liefst bi'j de kurf.
Ik koop veur een prikkien
wat hoolt uut de Staat
En gao om een pette
naor Stienwieker maat.
Ik warke as 't locht is,
krek liek as mien wief.
Die het, krek as ik,
goeie aarms an 't lief!
Wi'j warken tegere
mit nocht en mit vliet,
Want zonder et wark
komt de hunning d'r niet!
Mar, hóe wi'j ok vrotten,
wi'j bin overtuugd:

Gien zegen veur him,
die de kni'je niet buugt!

Zol Nederland nog weten?

Et zal oons Nederlandse volk
Naor 'k hope nog wel heugen,
Dat wi'j oons onder 't Duutse jok
Veur knoet en onrecht beugen.
Et was de tied van roof en moord,
Van laandverraod en leugen!
De tied, waarin soms heit en kiend
Mekaander niet verdreugen!
De tied van arbeidsdienst en zo
En warken in de vremde!
De tied van concentratiekamp
En wat oons méér beklemdel!

Doe zochten wi'j om hulp en raod
En 'n veilig hennekommen!
En om een vaals persoonsbewies
Om an 't geveer t' ontkommen!
D'r waren goenend uut 't verzet,
Die daor wel raod op wusten!
En die veur oons, uut plichtsgevuul,
Heur leven waogen dusten!
En . . . , vul d'r iene deur verraod,
Dan waren wi'j verslegen!
Wi'j zeden: „Die vergeet ik nooit!”
En snokten, wat verlegen . . .

Now is et al weer zeuven jaor,
Dat wi'j in vrede leven.
En ieder jaor, de vierde Mei,
Dan daenken wi'j nog even

An oonze helden uut 't verzet,
Die veur de vrijhied vullen!
Temeensen . . . dat was grif oons plan!
Mar 't bleef meerstal bi'j: zúllen!
Et schient, wi'j bin mit oonze nood
Heur offers ók vergeten
En 'k vraoge mi'j mit schaemte of:
Zol Nederlaand nog wéten?

Mei 1952

Meitied

As ik zo Meitieds 't veld in trek'
Of in de bos omdwele,
Dan kom ik eerder tied tekot,
Dan dat ik mi'j vervele.
Ik heur dan naor de eerste wulp
En de fesante-haene!
Dan zuuk ik om et liesternust
In de sepiepen-laene!
Ik roek et jonge burkenblad
En plok wat wilgekatties.
'k Zie hier en daor wat plokken haor
Op vasse haeze-patties.
En pattietoeren — vien ie 't gek? —
Heur ik de bomen fluustren.
't Is krek, as praoten ze mit mi'j
En 'k moet d'r wel naor luustren.
Et is bi'jglieks gien ni'j verhael,
Dat ik dan duudlik heure,
Mar 'k weet et dan toch weer opni'j,
Dat, wát d'r ok gebeure,
Et staodig an weer Meitied wodt
Mit spraanklend, ni'j, jong leven;
En in mi'j welt een dankgebed;

Ik voel mien hanen even . . .
Van wat oons laeter boven waacht,
Speur ik hier wat, beneden!
Ik vuul mi'j dan in ienen riek,
Gelokkig en tevreden!
Ik hinklepink veurda'k et weet';
Ik fluit en ik bin bliede
In dit, mien Stellingwarver laand!
Zo is d'r ja gien twiedel

Stellingwarfs volkied

In 't Stellingwarfse laandschap,
Mit greide, bouw en struuk,
Mit wallegies en heide,
Mit overoold gebruik,
Mit essen en mit maoden,
Mit vaorten, sluus an sluus,
In 't laand van Lend' en Tjonger,
Daor vulen wij oons thuus.

Wij bin gien echte Friezen,
Mar ok gien Drenten meer,
Mar in oons dorp of buurtschap,
Daor helpen wij mekeer.
En waor wij ok belanen,
D'r blift een sterke baand
Mit oons geboorteplakkien,
Oons Stellingwarver laand!

Woordeliest

van woorden die in onbruuk raeken of in onbruuk raekt binnen, en diej' niet zo makk'lik uut et verhael begriepen kunnen.

over dit boek

pattie

sommige

'n stokmennig

'n stok of wat

weer

et goed dat verkocht wordt, Ned. waren

veurjaor

zoegepap

kamperfoelie

sepiepen

liesterbeien

goren

klein kaampien laand bi'j huus, waor aj' meerstal kalver, of soms schaopen of geiten in hadden; d'r zat vaeks een hooltwal om henne

balstiender as scheidung

kielgruppies

gruppies mit V-vorm

sule

dissel

't gong d'r om heer

't gong d'r om weg

die har 't om haans had

die har et daon, et uuthaeld

de iene schouwde de ere

omdat de iene de ere verdocht, bleven ze bi'j mekeer uut de buurt

kot van beraod

'n toer

'n poos, 'n schoffien

alles het twee kaanten

'n vorrels jaor

'n kwat jaor

mit meisterd

mit omme dokterd

mennigte

hoeveelheid

vuurwark

pattietoeren

soms

glundige

gloeiende

steerns

sterren

op 'e vossejacht

klaphusse

propeschierter

et tilt d'r op van

d'r bin 'n hiele protte van

de vos slat 'n haoke

hi'j maekt 'n zigzagbeweging, hi'j schut inienen uut

glop

eupening

zieken

aosem

soezebroeken

wat dromerig staon of lopen

hi'j har 't dikke weg

hi'j was aorig minnig, hi'j was ver henne

horre	wirwar
bi'jglieks	bi'j veurbeeld; soms: misschien
beren	opscheppen, hoog opgeven over
<i>een ondeugense kikker</i>	
't was heur in d' ere	in hun eer geraakt
onversturven wedevrouw	vrouw die bi'j de man weg is
<i>oosterwoolde</i>	
smuui	smeuig
<i>de appel</i>	
in twie lochten	bi'j schiemerdonker
flouwen	liegen
haegels	woedend
stunende	kwaod, vaeks mit 'n zucht
toerlings	now en dan
bi'jglieks	hiere meer in de betekenis van
	misschien
schouwden 't nog effen	keken 't nog effen over
zo kwaanskwies weg	zo ongemurken weg
<i>baesen</i>	
ze heukelde	ze leup hiel min
<i>de waterleiding</i>	
schammel	driepoot wof' de tobbe op zetten om
	te wasken
eusgoed	vieze modder uut 't eusgat achter
	't buuinstep
alderdeegst	zelfs
<i>drie kwat</i>	
bokselen	wat hadder lopen dan bi'j 'sjokken',
	vaeks lopen op lange ofstand
zwaarm huden	bi'j de vrouw blieven as ze wat onder
	de schulk het
<i>dat weug et zwaorste</i>	
rimpen	vlogge, 'n betien onbeheerst
<i>uut et leven van een jachttopziener</i>	
ik kan 't him lang niet holen	ik kan 't lang zo goed niet as him
veraldereerd	verlegen
stiesiekoren	ribstof mit briede rib
kel	hiere: wat onverwaachs
akkedeerden of	wodden dat iens
hoepies	strikken
pong	beurs

pieskepollen	toppen grus in 't laand waor de koenen om henne vreten
muuslik wodden smelend	bedroefd 'n betien gekanstikkerig
<i>hi'j har geliek, mar ...</i>	
riegerollen	henne-weer gaon
<i>ok veur jow</i>	
gremietig	kringachtig, soms ok: voeleinig, pittig, fel
glimken	glimlachen
iederiene schouwde him	iederiene meed him
verwegen	verzetten, uut stee kriegen
vernuveren	vermaecken
<i>medesienen van dokter Shuus</i>	
hi'j was meerstal goed op stok	hi'j was meerstal goed op dreef, goed pienter
<i>omke</i>	
hi'j har 't veur de krenten	was vaeke niet goed
<i>dan hebben wi'j nog niks te klaegen</i>	
daoka	rieten dak
<i>de oolde pook</i>	
verheerd	verbaasd
wif	daor kuj' niet zo best meer van op an, ok b.v. van 'n taofel die niet zo best meer is
krokken	'n betien sni'jen
blauwe kluten	van 'e beste baggel
kliengatten	waor de klien, de baggel nuthaeld is
heer	terrein, vgl. Ned. haar; somstieden bouwkaampe, heideveld, hoog terrein
kroep-ieken	toekien, stammegien van 'n jong iekenboompjen, ze wodden ok bruukt veur et bienen van bessems
schruten	bange
<i>uut de oolde deuze</i>	
veniend	soort melkziekte
bezetten	weer klaor maeken; zo haj' ok goenend die wratten (op wondere wieze) bezetten kunnen

pultrum	'n oolderwets kassien, van boven veuruut lopend; vaeks zat d'r spul in veur 't daegliks gebruik
<i>agatha</i>	
et voel broekien	leegachtig, nat laand, mit min grus en 'n protte onkruud
uut een vieren	hiel vlogge
<i>knieperties 1</i>	
tessel	kieskeurig
<i>lijten</i>	
tille	broggien
Makkum	Makkinge
altemet	soms
<i>belevenissen van een Stellingwarver boer</i>	
hi'j ontdee heur wat	hul wat veur heur verburgen
hozen	kousen
hozen ommenocht	veur niks
verstruperspakkien	verkleiderspakkien
daor was ie op gelooid	daor loerde hi'j op
'n luusters jassien	jassien dat de manluden antrokken as ze in huus kwammen; van gladde zwatte, lichte stof
nokkeren	niet 'echt' lachen
d'r gien euvelmoed in hebben	d'r gien arg in hebben, of d'r licht over prakkeseren
d'r tegen schoren	je best doen om 't 'r deur te kriegen
stommels	stengels, stronken, hier: wat d'r van tanen en koezen over is
huken	hurken

Wat de bakklesman bi'j him har

	blz.
Over dit boek	3
Over de schriever	4
Veurjaor	5
Wie zol dat toch wezen?	5
Balstiender as scheiding	7
Kot van beraod	10
Alles het twie kaanten	11
Vuurwark	12
Op 'e vossejacht	14
Opsnoeven, niet uutsnoeven	19
Een goeie naeme is alles weerd	20
Een ondeugense kikker en een slaoperig dorp	21
Oosterwoolde	22
De appel	23
Baesen	26
De waeterleiding	27
Drie kwat	28
Dat weug et zwaorste	30
Uut et leven van een jachtopziener	31
An Sunderklaos	41
De slaop uut	42
Hi'j har gehiek, mar ...	44
Ok veur jowl (kastverhaeltien)	45
Medesienen van dokter Sluus	49
Omke	50
Dan hebben wi'j nog niks te klaegen	51
De oolde pook (kastverhaeltien)	52
Uut de oolde deuze	57
Agatha	59
Daenk om 'e voegels	62

Knieperties (1)	63
Knieperties (2)	65
Een sterk hemd	67
Liften	68
Wetig	69
Poletiek	69
Belevenissen van een Stellingwarver boer	70
Fesoen	75
De boer	78
Zol Nederland nog weten?	79
Meitied	80
Stellingwarfs volkied	82
Woordenliet	83

